

Dragi tovariš Tito, delavci SOZD Iskra pozorno spremljamo poročila o vašem zdravstvenem stanju. Iskreno upamo in želimo, da bi po operaciji čimprej okreval in nas s svojo izredno energijo in revolucionarnim pogumom še naprej vodil in navdihal v boju za uresničitev idealov naše revolucije in ciljev našega socialističnega družbenega razvoja.

Zagotavljamo ti, da si bomo še naprej pod tvojim vodstvom in po svojih najboljših močeh prizadevali razvijati naše družbenoekonomske odnose, krepiti bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti in uveljavljati načela politike neuvrščene socialistične Jugoslavije.

Delavci SOZD Iskra

6. SEJA CK ZKS

KORENITA SPREMEMBA MISELNOSTI

„Gospodarska stabilizacija je v tem trenutku bistveni življenjski interes delavskega razreda in eden od temeljnih pogojev za krepitev samoupravnega družbenoekonomskega položaja delavca, oziroma za napredek proizvodnih sil in ljudskega blagostanja“, je poudaril predsednik slovenskih sindikatov Vinko Hafner. „Zato tudi razprava na današnji seji najodgovornejšega organa zveze komunistov Slovenije ne more zaobiti najbolj perečih družbenoekonomskih dogajanj, ki v tem trenutku zanimajo in vznemirjajo delovne ljudi in vse organizirane socialistične družbene sile.“

To opozorilo je potrebno zato, je poudaril Vinko Hafner, ker so se zaradi neuspešnosti uresničevanja stabilizacijske politike v zadnjem času spet okrepila mnenja, da gospodarske umiritve ni mogoče zagotoviti na samoupraven način, temveč predvsem z odločno intervencijo države, z administrativnim ukrepanjem in brezobzirno ekonomsko prisilo. Vzrok neučin-

Vinko Hafner je dalje opozarjal na nekaj bistvenih nalog, ki terjajo najširšo mobilizacijo vseh delavcev v združenem delu in vseh zavestnih družbenih sil. O njih je razpravljalo tudi predsedstvo RS ZS Slovenije, o uresničevanju stabilizacijskih ciljev pa se bodo dogovorili tudi na posvetovanju predsednikov in sekretarjev občinskih in medobčinskih svetov zveze sindikatov. Za stabilizacijsko ravnanje niso potrebne le družbene ukrepi, temveč tudi korenita sprememba naše miselnosti. Že leta nazaj smo namreč navajeni trošiti preko dejanskih možnosti gospodarstva, torej na račun zmanjševanja njegove reprodukcijske sposobnosti in večjega zadolževanja v tujini. Zato se je kljub nekaterim pozitivnim premikom gospodarska nestabilnost še povečala, kar v letošnjem letu terja ostrejša ukrepa na področju gibanja osebnih dohodkov in skladov skupne porabe.

Vinko Hafner je opozoril, da z resolucijami predvidevamo 3 do 4 odstotno povečanje realnega družbenega proizvoda, medtem ko naj bi se nominalni dohodek gospodarstva povečal za približno 22 odstotkov. Masa osebnih dohodkov v proizvodnih dejavnostih naj bi rasla za 25 odstotkov počasneje kot dohodek, tako da bi se v absolutni vrednosti povečevala za približno 17 odstotkov. Če upoštevamo predvideno povečanje življenjskih stroškov za približno 21 odstotkov, zaposlenosti pa za 1 odstotek, se mora povprečni realni dohodek letos znižati od 4 do 5 odstotkov, v neproizvodnih dejavnostih pa celo še nekaj več. Res pa je tudi, da bodo kolektivi, ki bodo boljše gospodarili, lahko delili tudi večje osebne dohodke.

Uresničevanje takšne usmeritve naj bi urejal republiški dogovor, ki ga moramo sprejeti do konca januarja. Do tedaj pa se osebni dohodki ne smejo povečevati nad raven novembra 1979.

Da bi uspešno uresničevali te zahtevne stabilizacijske usmeritve, je dalje dejal predsednik slovenskih sindikatov, hkrati pa preprečili težje socialne konflikte, oziroma ohranili doseženo družbenopolitično stabilnost, moramo izpolniti nekatere pogoje.

Predvsem moramo skrbeti, da s posameznimi zakonskimi in drugimi ukrepi, ki jih napoveduje resolucija, ne bi zoževali prostora za samoupravno odločanje delavcev, za uveljavljanje dohodkovnih odnosov in spodbujanje delitve po delu in rezultatih dela. Vse

S 6. seje Centralnega komiteja ZKS.

to namreč postavlja delavca v položaj nosilca, subjekta, ne pa objekta stabilizacijskih prizadevanj. Če ne bi bilo tako, bi delavci vso akcijo razumeli kot zunanji administrativni pritisk zaradi nekakšnih splošnih, ne pa njihovih interesov. V takšnih okoliščinah, je še dejal Vinko Hafner, bi se nekatera nujna nasprotja pretvarjala v nasprotju med družbo in delavci, kar bi ogrožalo temelje samoupravne socialistične družbene usmeritve.

Delavci se dobro zavedajo, da smo doslej trošili preko naših možnosti. kovitosti stabilizacijskih prizadevanj pa ni v preširokem samoupravnem odločanju ali potrošniški usmeritvi delavcev, temveč nasprotno v premajhnem samoupravljanju in v odtujenosti večine delavcev od ustvarjalnega razpolaganja z znatnim delom ustvarjenega družbenega dohodka.

Delavci se dobro zavedajo, da smo doslej trošili preko naših možnosti.

(Nadaljevanje na 2. strani)

LANI SMO USPEŠNO POSLOVALI

Kako smo poslovali lani? Dobro, slabo? Po prvih ocenah predstavnikov Iskrinih temeljnih in delovnih organizacij ter celotne sestavljene organizacije uspešno. Seveda akcija „Zaključni račun“ še ni končana, zato tudi ne moremo govoriti o končnih številkah, z gotovostjo pa lahko zatrdimo, da je v minulem letu večina Iskrinih kolektivov dobro gospodarila in je bila med njimi le peščica takšnih, ki so končali poslovno leto z izgubo, ali pa so bili na meji gospodarnosti.

V leto 1979 je Iskra vstopila z obsežnim deležem obveznosti, deležem, ki izhaja iz srednjeročnega plana za obdobje, ki se letos izteka. In od uspešne izpolnitve teh nalog je bila v veliki meri odvisna tudi izpolnitev celotne petletne zadolžitve.

Gospodarske razmere v minulem letu, pa naj bo to na domačem ali tujih tržiščih, niso bile najbolj ugodne. Resda je konjunktura na domačem tržišču še kako vplivala na prodajo, vendar pa se še spominjamo številnih restrikcij, ki so vplivale na prodajo v tretjem in morda še najbolj v zadnjem četrtletju.

Čeprav nimamo nekih končnih števil o sami proizvodnji v Iskri pa lahko kljub temu zapišemo, da se je proizvodnja v primerjavi z letom 1978 lani povečala za dobro petino. Najbolj je porasla v delovni organizaciji Elementi, sledijo pa ji Kondenzatorji, Široka potrošnja in Avtomatika, nekoliko manjše povečanje pa so beležili v Telekomunikacijah, Zmaju, Elektro-zvezah in Avtoelektriki. Izredno je razveseljiv tudi podatek, da se je v minulem letu precej povečala tudi produktivnost in prav ta porast je tudi omogočil ugodnejše pogoje za povečanje akumulativnosti.

Kot že rečeno, je konjunktura na jugoslovanskem tržišču izredno ugodno vplivala na naše prodajne uspehe in lahko že zdaj zapišemo, da

smo prodali za dobro tretjino več, kot leto prej. Pri tem izstopajo delovne organizacije Elementi, Kondenzatorji in Telekomunikacije.

Nekoliko manj uspešni pa smo bili na zunanjetrgovinskem področju, čeprav smo se pri izvozu povsem približali zastavljenim načrtom, pri uvozu pa smo bili nad njimi. Kot že vrsto let nazaj, se nam je tudi v minulem letu dogajalo, da nam izvoz ni in ni stekel nekje do septembra, oktobra, takrat pa nam je uspelo ob prizadevanju vseh — proizvodnih delovnih organizacij in izvoznikov v Iskri Commerce, le nadoknaditi zamujeno, tako da smo se izvoznemu načrtu povsem približali.

Gotovo pa je nekaj: izvoz bi bil lahko še dosti večji, če ne bi bile naše proizvodne organizacije tako usmerjene na jugoslovansko tržišče, eden od naslednjih ključnih problemov, nad katerim se velja resno zamisliti, je dokaj zastarel proizvodni program, asortiman naših izvoznih izdelkov je premajhen, kdaj pa kdaj je zašepala tudi kakovost, in še in še bi lahko naštevali. Kot na dlani pa je, da smo v Iskri končno le začeli z vso resnostjo razmišljati in tudi ukrepati na področju poslovne discipline. Upajmo, da bo glede tega letošnje leto še boljše kot minulo.

(Nadaljevanje na 2. strani)

TAKOJ ZAČETI AKCIJO ZA STABILIZACIJO

Na sestanku sekretarjev delovnih organizacij SOZD Iskra, ki je bil 10. januarja, in ga je vodil Pavle Gantar, je Lotar Kozina najprej na kratko informiral navzoče po strokovni plati o nedavni nesreči v TOZD KEKO Žužemberk. Poudaril je, da imamo ustrezno zakonodajo in pravilnike, ki natančno odredijo tehnične in druge normative za varstvo pri delu, zlasti pa še pri lakirnih in sušilnih pečeh. V tem smislu je tudi republiški inšpektor za delo izdal ustrezno odločbo, ki velja za celotni SOZD pa tudi delavski svet SOZD Iskra je sprejel podobne sklepe.

V nadaljevanju sestanka je Edi Delopst obvestil udeležence, da je republiški zakon o planiranju sprejet in da je treba v njegovem duhu čimprej pripraviti in sprejeti ustrezne planske dokumente tako za letošnje leto kot tudi za srednjeročni plan razvoja za obdobje 1981-1985.

Mitja Ančik je nato govoril o priporočilih na volitve za novi delavski svet SOZD Iskra, ker poteče mandat delegatov sedanega DS SOZD Iskra 10. aprila letos. Zato je potrebno razpisati

volitve in v predvidenem roku izvoliti nove delegate.

Pavle Gantar je v nadaljevanju obvestil navzoče z zvezno in republiško resolucijo o družbenoekonomskem razvoju Jugoslavije, oz. Slovenije v letu 1980, v kateri je polno zavezujočih nalog in bo zato v tem smislu nujno takoj treba sprejeti stabilizacijski program in ukrepe od TOZD prek DO do SOZD v Iskri. Tu gre za odgovornost, varčevanje s sredstvi, boljše izkoriščanje delovnega časa, nadomeščanje uvoznega materiala z domačim materialom, probleme zaposlovanja, varčevanje z energijo, pospeševanje izvoza itd. Seveda se mora v to konkretno akcijo vključiti tudi sindikat in vse DPO na vseh ravneh naše SOZD.

V nadaljevanju seje so poslušali še informacijo o postopku za registracijo interne banke SOZD Iskra in registracijo DO Zorin ter informacijo o pristopu k samoupravnemu sporazumu o skupnih osnovah kadrovske politike v SOZD Iskra.

Ob koncu seje so še pregledali uresničevanje sklepov 9. seje DS SOZD Iskra.

D. Ž.

VEČ ZNATI — VEČ DELATI

Vprašanje kakovosti postaja vse važnejše in razumljivo je, da smo se začeli v Iskri s tem vse bolj sistematično ukvarjati. Geslo, ki pravi Več znati, pomeni, bolje in vestneje delati, oboje pa se odraža v kvaliteti — je prisotno v vseh akcijah, ki jih v zadnjem času vodimo v proizvodnem, strokovnem in organizacijskem smislu. Podatki namreč kažejo, da še vedno delamo napake in, da so te napake posledica slabega dela, slabega znanja. Iz teh razlogov in izredne pomembnosti kakovosti na podlagi znanja, so v teku priprave za formiranje izobraževalnega centra Iskre, ki bi bil poslej zadolžen za vzgojo kadrov.

Predsednik KPO SOZD Iskra Anton Stipančič je v svojem nagovoru na nedavnem sestanku delovne skupine za oblikovanje tega centra znova poudaril pomen izobraževanja delavcev. Menil je, da je izobraževanje delavcev ob delu proizvodna naloga vseh struktur Iskre.

Dejansko smo se na vseh ravneh resno lotili priprav za izobraževanje vseh struktur naših delavcev, kajti samo na ta način bomo zajamčili boljše kakovost proizvodov in storitev.

Kolegij za področje kakovosti je tako na eni izmed svojih sej te dni ustanovil delovno skupino, ki naj bi pripravila osnutek za zamišljeno izobraževalno enoto. V delovni skupini, ki je nalogo zastavila celovito, so sodelovali tako delavci iz proizvodnih

organizacij združenega dela, kot tudi iz organizacij skupnega pomena. Skupina je pri svojem delu najprej zbrala informacije v različnih ustanovah, ki se poklicno ukvarjajo z izobraževanjem, na področju kakovosti in nato sama sestavila ustrezen program.

Če bi pogledali značilnosti tega prvega osnutka programa, bi videli, da je sestavljen iz obveznega in neobveznega dela. Obvezni del vsebuje cikel obveznih enodnevnih informativnih seminarjev, ki bi jih morali obiskovati vsi tisti, katerih delo je neposredno povezano z vprašanjem kakovosti. Ti seminarji bi bili torej namenjeni vodilnim delavcem, ki morajo imeti pregled na splošno, da je za tiste, ki skrbijo za nabavo materiala in prevzemanje

(Nadaljevanje na 2. strani)

ISKRA — AVTOMATIKA

Solidarnost do sodelavca

Na pobudo osnovne organizacije sindikata so delegati delavskega sveta TOZD Tovarne napajalnih naprav iz Novega mesta na svojem 22. rednem zasedanju 28. 12. 1979 sprejeli sklep, da bodo solidarnostno delali eno prsto sobote v mesecu. Iz tako pridobljenih sredstev bodo omogočili zdravljenje svojemu sodelavcu Rafku Ivančiču.

Š. D.

Posnetek z razglasitve zmagovalcev na prvi skakalni tekmi v Sapporu na Japonskem. Na najvišji stopnici domačin Jagi, na drugi naš Bogdan Norčič in na tretji Avstrijec Armin Kogler.

KORENITA SPREMEMBA MISELNOSTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Vendar se za to ne čutijo dovolj odgovorni, ker so v svojih delovnih organizacijah doslej premalo ali nič odločali o nekaterih oblikah porabe. Prav tako se boje, da bremena stabilizacije ne bodo pravično porazdeljena na vse dele združenega dela in da bodo najbolj prizadeti tisti, ki so se že doslej stabilizacijsko obnašali. Na takšne pomisleke so opozorili tudi na včerajšnji seji predsedstva RS ZS Slovenije.

Zato je potrebno preudarno sprejemanje in uresničevanje stabilizacijskih ukrepov, ki naj bi krepili samoupravno odločanje delavcev in skupno odgovornost za njihove posledice. Pomembna prilagoditev za takšno ravnanje je sprejemanje zaključnih računov za leto 1979. Takrat se bodo delavci lahko temeljito seznanili z dejanskim položajem svoje organizacije in preko nje celotne družbe. Na tej osnovi se bodo lahko odločali za smotno delitev ustvarjenega dohodka in za poslovno usmeritev za naprej.

Sindikati ob tej priložnosti priporočajo delavcem, je podčrtal Vinko Hafner, naj ob letošnjem sprejemanju zaključnih računov ne izplačujejo osebnih dohodkov po zaključnem računu. To se jim namreč šteje v maso osebnih dohodkov, izplačanih v letu 1980, kar bi med letom zoževalo možnost normalnega povečevanja OD v skladu z rastjo dohodka in uveljavljanjem delitve po delu.

Mislím, da ne pretiravam in ne dramtiziram položaja, je nadaljeval Vinko Hafner, če trdim, da je zdaj res

potrebna prava mobilizacija vseh komunistov za obvladovanje in korenito preusmeritev dosedanjih negativnih gospodarskih tokov. Četudi kot komunisti in občani živimo v določeni družbeni okoliščini, ki v marsičem usmerjajo našo zavest in ravnanje, je naša moč sposobnosti, da se kot organizirana subjektivna sila, kot politična avantgarda delavskega razreda s pomočjo zavesti in znanja, oprti na delavski razred, dvignemo nad svoje ožje osebne, skupinske in slojevske interese zato, da bi uresničevali današnje in zgodovinske cilje delavskega razreda.

To pa lahko kot organizacija storimo le, če tako ravnamo tudi kot posamezniki, če torej z osebnim zgledom skromnosti, prizadevnosti in razsodnosti vplivamo na ravnanja delavcev in občanov.

Skratka, dejanja komunistov se ne smejo razlikovati od priporočil, ki jih dajemo za splošno družbeno ravnanje.

Eden od možnih preizkusnih kamnov za takšno ravnanje je že odločitev za to, da se bomo namesto za zimovanje v tujini odločili za zimski dopust na domačih smučiščih. Obstaja pa še obilo priložnosti za dokazovanje našega odnosa do stabilizacije: od temeljnih organizacij in krajevnih skupnosti do institutov, republike in federacije. Tam komunisti zavzemamo toliko najodgovornejših položajev, da lahko odločilno vplivamo na vsa družbenoekonomska dogajanja in da smo popolnoma odgovorni za nastanek in razplet vseh družbenih dogajanj in problemov, je dejal Vinko Hafner, ki je zaključil razpravo s kratko predstavitvijo dosedanje aktivnosti sindikatov pri uresničevanju politike stabilizacije.

VEČ ZNATI — VEČ DELATI

(Nadaljevanje s 1. strani)

kakovosti kot osnovnega za vse bolj urejeno preskrbo. S temi problemi bi se morali študijsko ukvarjati vsi, ki imajo na skrbi zanesljivost, kot temeljno usmeritev vseh razvojnih programov Iskre, in ki so vsebovani v planskih dokumentih.

Prav tako gre pri tem za preizkušanje razvojnih dosežkov in metrologijo kot sistem za pravilno odmerjeno in zanesljivo delo.

Drugo področje neobveznega izobraževalnega dela pa se izvaja na podlagi rezultatov in zahtev dnevnega udejstvovanja z izobraževalnimi akcijami za delavce v proizvodnji in vse ostale strukture v smislu kompletnih seminarjev z uvajanjem v konkretno delo.

Seminarji, ki bodo organizirani neobvezno, bodo vsebovali zaokrožen problem s področja kakovosti, upoštevajoč teoretična izhodišča, kot tudi praktično uporabo teh načel in realizacijo v različnih pogojih. Te seminarje z območja neobveznega dela, za kar je že narejen pregledni program, bodo izvedli na osnovi dejanskih potreb v dogovoru z nosilci programa posamezne delovne organizacije, oz. temeljne organizacije združenega dela.

Program je zelo obširen, temeljito pripravljen in v strokovni razpravi še dodatno prečiščen. Na svoji prihodnji seji, ki bo še v januarju 1980, bo predlagani program obravnaval kolegij področja za kakovost v sodelovanju s tovarišem Borisom Mužičem, nakar bo šel program v realizacijo.

Mak

LANI SMO USPEŠNO POSLOVALI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Uvoz pa je bil v minulem letu bolj problematičen in je v veliki meri prav on krivec za našo negativno zunanje-trgovinsko bilanco. V zadnjih mesecih minulega leta se je razkorak med uvozom in izvozom resda nekoliko zmanjšal, vendar pa je še vedno nevzdržen.

Glede uvoza naj zapišemo tudi to, da so Iskrine proizvodne organizacije kljub številnim restriktivnim ukrepom v minulem letu poslovale brez večjih zastojev, poznala pa se je tudi že večja usmerjenost v domače reprodukcijske materiale, ki naj bi jih v čim večji meri in čim prej nadomestili z uvoženimi.

Kadrovsko in investicijsko področje pa je povsem pod lanskeletnimi načrti. Konec leta je bilo v Iskri zaposlenih še skoraj 30.000 delavk in delavcev, stopnja rasti zaposlovanja pa je kar za dva odstotka preseгла letno načrtovano poprečje. Lani smo bolj zaposlovali v raziskovalnih in pomožnih dejavnostih, nekoliko pa se je zmanjšalo zaposlovanje v neposredno proizvodnjo.

Kot rečeno, pa nismo zadovoljni tudi z investicijskimi vlaganji v minulem letu. Naložbe so sicer potekale po sprejetih programih za posodobitev proizvodnje, za razširitev proizvodnih zmogljivosti in za osvajanjem novih izdelkov, vendar so bila vlaganja odločno prenizka. Krivec je predvsem pomanjkanje lastnih in tudi bančnih sredstev.

In kako smo finančno poslovali? Uspešna prodaja na domačem tržišču je pospeševala rast celotnega prihodka, vendar pa se je povečala tudi vrednost porabljenih sredstev, kar je vplivalo na manjšo udeležbo dohodka v celotnem prihodu. Ugodna je bila tudi delitev dohodka, ugodnejše delitveno razmerje pa je vplivalo na uspešen finančni rezultat. Upravičeno zato pričakujemo, da smo dosegli akumulacijo v načrtovani višini.

Morda samo še na kratko o samoupravnih organiziranih Iskrinih kolektivih v minulem letu. V okviru delovnih organizacij so organizirali več novih TOZD, od prvega julija naprej pa imamo tudi dve novi delovni organizaciji — Elektrozveze in ZORIN.

Lado Drobeč

DO IEZE TOZD MAGNETI LJUBLJANA

SINDIKALNI OBČNI ZBOR

„Imamo le tisto, kar naredimo in pridelamo“, tako nekako je izzvenela vodilna misel na občnem zboru OO sindikata v TOZD Magnetih v Stegnah. Treba bo postoriti še veliko. Kolektiv je pred velikimi nalogami ob letošnji širitvi in modernizaciji tovarne. Poglobili bodo delegatski sistem in se še aktivneje vključili v stabilizacijska prizadevanja.

Občni zbor je bil v ponedeljek, 14. januarja in udeležba je bila velika, kar priča o zanimanju članov za sindikalno delo. Najprej je delovni predsednik predlagal dnevni red, tako so najprej sprejeli Poslovnik o delu občnega zbora, nato pa je delovni predsednik Marjan Blažič podal poročilo o dveh letnem delovanju osnovne organizacije in Izvršilnega odbora:

V začetku lanskega leta smo ocenjevali in obravnavali delovanje naše osnovne organizacije sindikata, kakor tudi ugotavljali pomanjkljivosti, ki so nas spremljale v letu 1978.

Takoj naj povem, da smo si zadali kot osnovno nalogo, da bomo začeli bolj dosledno uresničevati samoupravne dokumente, ki smo jih sprejeli v letu 1978, nadalje smo si zadali nalogo, da bomo bolj in kvalitetneje delali, skratka zastavili smo si bogat program dela.

Res je, da smo veliko nalog tudi izpolnili. Gospodarili smo pozitivno, čeprav vemo, da smo imeli v letu 1979 v proizvodnji še vedno zastarelo opremo in kljub nekajkratnim podražitvam kobahta. Kar se tiče kvalitete dela se prav tako lahko pohvalimo, saj je okrepljena tehnološka skupina dala od sebe tisto kar smo od nje pričakovali. Prav tako lahko ugotavljamo, da je osveščenost večine delovnih ljudi narasla, kar se vidi predvsem v tem, da imamo vse manj kritik, ki bi negativno delovale v kolektivu, kar je bilo v letu 1978 veliko bolj prisotno, vedno več pa imamo ustvarjalnih kritik. Delo osnovne organizacije na področju samoupravljanja in na družbeno političnem področju se je tudi začelo premikati v pozitivno smer. Ne moremo sicer trditi, da smo delovali tako kot bi morali, vendar vsi vemo, da gre do take stvari počasi naprej.

Vse pa kljub temu ni bilo v najlepšem redu in smo določenim stvarim posvečali premalo pozornosti. Od negativnih stvari bi poudaril predvsem nepravilno in premalo aktivno delovanje naših delegatov v samoupravnih interesnih skupnostih, saj vsi vemo kaj je delo delegata in način njegovega dela. Nadaljnja slabost se kaže pri samoupravnih organih, konkretno delavskemu svetu, kjer je zaradi izgube članov bil problem sklic seje zaradi sklepčnosti. V samoupravnih aktih pa je določeno, da je treba vsakega izgubljenega člana nadomestiti z novim. Kako in na kakšen način določajo samoupravni akti. Nadalje lahko ugotavljamo, da se določeno število ljudi oz. posamezniki že vrsto let branijo sprejeti kakršno koli funkcijo za delo v samoupravnih ali družbenopolitičnih organih, kar kaže da ti ljudje ne želijo aktivno sodelovati v graditvi našega družbenopolitičnega sistema, ampak so samo opazovalci vsega dogajanja in obiralci skupnih

odpravi postopoma vse našteje slabosti in uresničiti zadane si naloge. Ob prihodnjem poročilu pa bomo lahko z veseljem ugotovili, da smo zopet napravili korak naprej.

sadov naših prizadevanj na tem področju. Naslednja stvar, ki smo jo poslabšali v naši TOZD je vse slabša prehrana. Lahko bi naštevati še, vendar menim, da je snovi za razmišljanje dovolj.

Leto, ki je pred nami bo po mojem mnenju izredno neugodno, saj bomo sredi naše investicije. Vsi delavci pod novim vodstvom OOS bomo morali krepko zavhati rokave, da bomo izpolnili planske naloge TOZD, prav tako bomo morali zaradi nevarne zunanje politične situacije v svetu posvetiti večje pozornost utrjevanju našega sistema in ne dovoljevati, da bi karkoli vnašalo nemir in razdiralnost med nami. Poleg politične situacije se v svetu zaostruje tudi gospodarska politika. Zaradi tega moramo delati čim ceneje in čim kvalitetneje, da si bomo lahko ob močni zunanji konkurenci obdržali stare naročnike in pridobili nove.

Nadalje naša naloga bo večje vključevanje v splošno varčevanje v katerega se razen v TOZD ne vključujemo dovolj efektivno in se do družbe ne obnašamo pozitivno ampak se ograjujemo samo v svoje štiri stene. Več pozornosti moramo posvetiti tudi LO in družbeni samozasčiti.

Prepričan sem, da smo zmogni odpraviti postopoma vse našteje slabosti in uresničiti zadane si naloge. Ob prihodnjem poročilu pa bomo lahko z veseljem ugotovili, da smo zopet napravili korak naprej.

Po poročilu je sledila krajša diskusija, nato pa so sprejeli akcijski program za letošnje leto.

Sledile so volitve, na katerih so izvolili 9-članski Izvršilni odbor OO sindikata, za predsednika je bil izvoljen Miroslav Srdarev, dipl. ing.

F. Kotar

S sindikalnega občnega zbora TOZD Magnetih.

ISKRA COMMERCE LJUBLJANA,
TOZD ZUNANJI TRG vabi k sodelovanju sodelavca

za nedoločen čas

EKONOMISTA
ALI ELEKTROINŽENIRJA

za opravljanje predstavnih del
v skupnem predstavnstvu v Bagdadu—Irak

POGOJI:

- visoka ali višja izobrazba ekonomske ali elektrotehniške smeri
- 5 let delovnih izkušenj
- opravljena zunanjetrgovinska registracija
- aktivno znanje angleškega jezika
- 3 mesečno poskusno delo.

Kandidati naj vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v roku 8 dni po objavi na naslov: ISKRA COMMERCE, KADROVSKA SLUŽBA, LJUBLJANA, Topniška 58.

Del proizvodnje mini polnilnikov.

TOZD NAPAVALNE NAPRAVE

Od razvoja do tržišča

Proizvodni program novomeške Tovarne napajalnih naprav zajema profesionalno, delno profesionalno tehniko in široko potrošne izdelke. Njena usmeritev pa temelji na profesionalizaciji izdelkov napajalnih naprav, ki se kot enote, naprave in podsistemi vključujejo v širše sisteme in predstavljajo področje telekomunikacij, računalništva, energetike in avtomatizacije v prometu in druge.

K slednjemu sodita tudi polnilnika UBA 1502 in UBA 1404, dva tipa napajalnikov v mini izvedbi, ki se kot napravi vključujeta v primopredajno radijsko postajo.

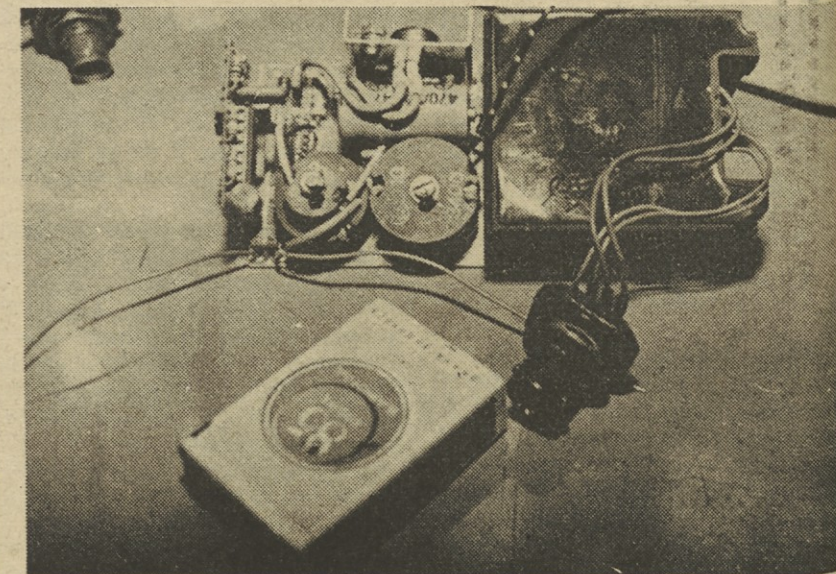
Omenjeni napravi, ki sta bili razviti v treh mesecih, sta rezultat domačega razvojnega dela. Glede na to, da je redna proizvodnja omenjenih napajalnih naprav pomenila za TOZD Napajalne naprave oz. za sektor za pripravo proizvodnje in sam proizvodni sektor prilagoditev na nov princip, pomeni 365 malih in 106 večjih polnilnikov, ki so bili izdelani v lanskem letu uspeh. V mesecu januarju pa

predvidevajo, da bo narejenih še nadaljnjih 450 malih in 100 velikih polnilnikov.

V letu 1980 v Napajalnih planirajo 250 % povečan izvoz, k čemur bo precejšnji meri prispeval tudi prodaj omenjenih polnilnikov na tržišče razvitih držav.

Še nekaj okvirnih, tehničnih podatkov: oba polnilnika delujeta na principu VF stikalnega tranzistorja DC/DC pretvornika s široko regulacijo izvoza. Baterijo polni s konstantnim tokom 0,4 A, ne glede na višino vhodne napetosti in na polnjeno baterijo. Napaja se z enosmerno napetostjo 11 – 32 in izmenično napetostjo 220 V. Polnjenje baterije signalizira svetleča dioda, ki ne sveti, če polnilnik ni priključen na napajanje ali če v okvari. Z vklopom na napajanje napetost polnilnik prične polniti baterijo. Polnilni tok je fiksno nastavljen, zato niso predvideni nikakršni zunanji regulacijski elementi.

Š. D.

Mini napajalnik iz proizvodnega programa TOZD Napajalne naprave (za primarno velikosti ob škatlici vžgalic).

Iskra na Kozjanskem

Malo je temeljnih organizacij, ki bi bile prostorsko tako razdrobljene in kjer bi delavci delali v tako slabih delovnih pogojih, kot je to v TOZD ELA. Zato je razumljivo, da so si v prizadevanju za izvrševanje vsakodnevnih nalog, letnega plana, morali poiskati in vzeti v zakup vse razpoložljive prostore. Tako so poleg obrata in skladišča v Grabnu, skladišča v Draškovičevih vasi in skladišča v Prečni, prišli tudi do obrata na Bizeljskem. V omenjeni obrat so v lanskem aprilu preselili del pogodbeno-rokovno vezane proizvodnje, katere zaradi prostorske stiske in neprimernih delovnih pogojev niso mogli opraviti na Ragovski, kjer ima TOZD svoj sedež.

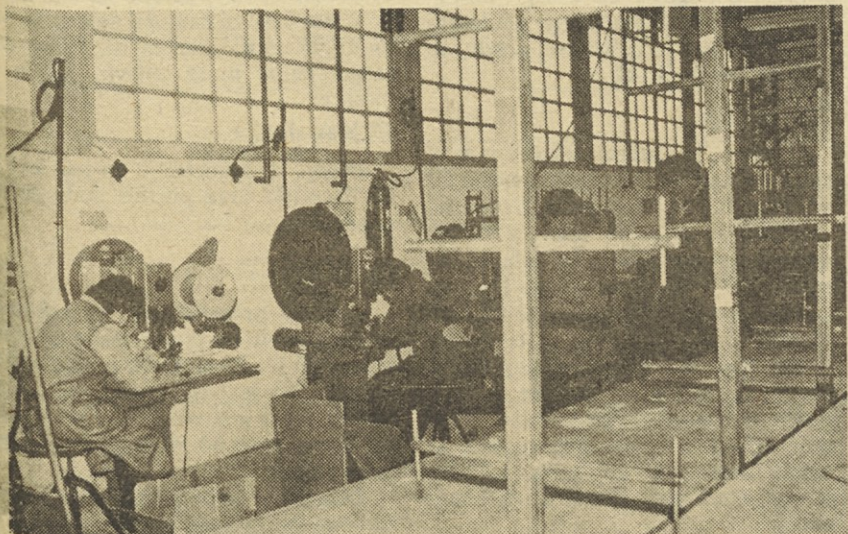
Nadaljnja programska usmeritev matične temeljne organizacije temelji na tehnološko-tehnični dograditvi programa z vtičnimi paneli in šibko-točnimi konektori. Omenjeni program, ki so ga izdelali na osnovi programa sanacijskih ukrepov in ga dali ustreznim institucijam v obravnavo,

usmeriti proizvodnjo tako, da bo bolj tehnološko povezana — zaključena in s strani stroškov transporta bolj ekonomična. Prvi korak v tej smeri predstavlja januarska preselitev proizvodnje avtoelektrike v omenjeni obrat na Bizeljsko. Na ta način so sprostiti že tako pretesne prostore v Novem mestu, kjer bodo z delno novo tehnološko opremo vpeljali proizvodnjo vtičnih panelov in šibko-točnih konektorjev.

ISKRA — KRAJEVNA SKUPNOST BIZELJSKO — OBČINA BREŽICE

Eno tretjino občine Brežice, tako po površini kot po številu prebivalstva, v katero sodi tudi krajevna skupnost Bizeljsko, pokriva del Kozjanskega, torej eno od nerazvitih področij Slovenije. Poleg Iskrinega obrata je na Bizeljskem še obrat tovarne Šešir iz Škofje Loke in Slovina.

Čeprav obrat, kjer ELA zaposluje 37 delavcev (večina so iz Bizeljskega) ni novogradnja, pač pa najemni pro-

V januarju so na Bizeljsko preselili proizvodnjo izdelkov za avtoelektriko.

Obrat TOZD ELA na Bizeljskem.

daje ELI dolgoročno programsko rešitev in vse večje vključevanje v program delovne organizacije, SOZD Iskra in srednjeročnega razvoja elektroindustrije Slovenije. Seveda ob pogoju, da se investicijsko vloga v novo lokacijo Cikava s cca 3200 m² površine in v novo tehnološko opremo.

Z novim 1980. letom poskušajo v TOZD ELA glede na trenutno stanje in na obveznost do letnega plana

Marsikomu pomeni delo v Iskrinem obratu stik z življenjem, željo, da prispeva k čim boljšim delovnim rezultatom matične TOZD ELA.

Jože Avšič, načelnik oddelka za gospodarstvo pri IS skupščini občine Brežice, je ocenil mesto Iskre v občinskem srednjeročnem razvoju.

na naravni prirastek. Delno se ta rezerva skriva tudi v procentu delovne sile, ki danes še vedno dnevno migrira v Novo mesto, Zagreb in drugam. Trenutno je občinski delež prebivalstva, ki se ukvarja s kmetijstvom 30 %, za krajevno skupnost Bizeljsko pa predstavlja 50 % s povprečno 3 ha površine na kmečko gospodarstvo. Če izhajamo iz teh podatkov, potem sta za kmetijstvom (predvsem vinogradništvo) po velikosti pridelka turizem in industrija nekje enakovredna, čeprav ne prvi ne drugi še nista doživela polne uveljavitve in razvoja. Ravno krajevna skupnost Brežice s Pšicami in Sramojem sodi v prioriteto razvoja manj razvitih krajevnih skupnosti, zato je prav, da Iskra prispeva svoj delež v srednjeročnem razvoju tako teh treh krajevnih skupnosti kot občine kot celote. Zato pa

ima vse možnosti, saj predstavlja s svojim ekološko čistim programom osnovno celico industrijskega razvoja, ki bo do konca letošnjega leta nudila delo skupno 50 delavcem iz te krajevnih skupnosti.

Iskrina prisotnost v tem delu Slovenije je sorazmerno nova. V skupnem interesu tako občine Brežice kot Iskre-Avtomatike je, da konkretnije opredelimo njeno mesto. Prepričan sem, da bo nekeje v mesecu juniju, ko bodo opredeljeni občinski elementi srednjeročnega razvoja, eden od elementov predstavljal tudi Iskra.

Tudi v smernicah srednjeročnega razvoja Avtomatike ima obrat na Bizeljskem svoje mesto. Zapisano je, naj bi se razvijal kot Avtomatika, ne glede na to, da je to obrat TOZD ELA.

Š. D.

DELOVNA ORGANIZACIJA ELEKTROZVEZE

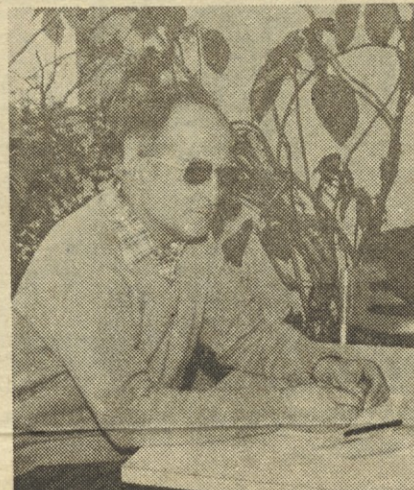
Delo in načrti družbeno-političnih organizacij v novi DO

Usklajeno delo DPO je vsekakor tisti dejavnik, ki lahko dostikrat največ doprinese k reševanju tekočih problemov in s tem seveda k boljšemu počutju naših delavcev, kakor tudi k boljšim poslovnim rezultatom delovne organizacije. Pri novoustanovljeni DO pa je prisotnost delovanja DPO še dosti bolj potrebna in to ne glede, da se v tem času tudi same otepajo z začetnimi organizacijskimi problemi. O tem kako so se s temi težavami spoprijeli v DO ELEKTROZVEZE, do kod so prišli s svojo organiziranostjo doslej in kakšni so njihovi načrti za prihodnje pa nam je spregovoril predsednik Rudi Kump.

„Delo naših DPO je bilo doslej precej obremenjeno s problemi, ki se navadno pojavljajo ob vseh reorganizacijah. Povedati moramo namreč, da so zametki današnjega DP dela pravzaprav posledica podobnega življenja iz preteklosti, torej iz obdobja pred organiziranjem naše DO. Večino tega kar imamo danes je namreč samo nadaljevanje dela DPO, samoupravnih organov in različnih delegacij v bivših TOZD TEN, TEI in IPT.

Osnova za novo organiziranost v novoustanovljeni DO Elektrozeve se bistveno ni spremenila, vsaj oblikovno ne, vendar pa daje sedanja veliko večje možnosti globljega in širšega delovanja vsem družbenopolitičnim dejavnikom, kakor tudi boljšo povezanost med novoustanovljenimi temeljnimi organizacijami združenega dela pa tudi povezava na ravni DO bi naj okreplila in izboljšala medsebojne stike in odnose ter skratka vse tisto, kar danes v taki organiziranosti potrebujemo za doseganje čim boljših poslovnih rezultatov.

Hkrati z ustanovitvijo OOS sta se organizirali tudi ZSMS in ZK. Priprave za reorganiziranje in oblikovanje novih osnovnih organizacij so se začele že takoj po uspešno opravljenem referendumu konec marca 1978, ko smo se delavci TOZD TEN, TEI in delavci IPT ločili od DO Elektromehanika Kranj in sklenili ustanoviti novo DO posebnega pomena. ZK je dala pobudo in s pomočjo vseh družbenopolitičnih dejavnikov SOZD ISKRA ter občinskih dejavnikov na posameznih področjih novoustanovljenih TOZD je nastalo devet OOS. V dveh TOZD so namreč ustanovili po 3 OOS, ki so se med seboj povežale v

Rudi Kump.

konferencah sindikata, pri čemer je bilo konstituiranje izvršeno konec marca oz. na začetku aprila.

Na ravni DO pa je bila ustanovljena konferenca sindikata kot centralni koordinacijski organ vsega političnega dogajanja v novi DO. Nemalo dela, predvsem organizacijsko-političnega je bilo opravljenega v novih sredinah in to od kandidacijskih konferenc za predlaganje kandidatov novih samoupravnih organov, raznih odborov in komisij, do priprav volitev in organizacije referenduma, na katerem so bili sprejeti osnovni samoupravni sporazumi TOZD in DO, kakor tudi akti, ki so pomembni za obstoj in nadaljnje delo novih temeljnih organizacij. In če še povemo, da je bilo kar precej komisij in odborov potrebno izbrati in izvoliti, potem se pač lahko vidi, da ni bilo opravljenega malo dela. Pri tem so predvsem izkušnje starih prekaljenih delavcev v sindikatu, ZK, ZSMS in

ISKRA — Industrija sistemov, elektronike in zvez, Ljubljana, n. sol. o. 61000 Ljubljana, Stagne 11

objavlja sledeča prosta dela in naloge:

v DELOVNI SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB na lokaciji Tržaška c. 2 in Stagne 11

1. samostojnega knjigovodje
Pogoj: končana ekonomska srednja šola ali gimnazija
2. knjigovodje
Pogoj: končana ekonomska srednja šola ali gimnazija
3. strojnega vknjiževalca
Pogoj: nepopolna srednja šola, tečaj za ASCOTA stroj ali strojepisni tečaj
4. vknjiževalca
Pogoj: nepopolna srednja šola in strojepisni tečaj

v TOZD RADIJSKE ZVEZE na lokaciji Tržaška c. 2, Ljubljana

1. razvijalca 1
za dela pri raziskavah in razvoju profesionalnih radijskih naprav za brezžično telefonijo
Pogoja: visoka izobrazba elektrotehniške smeri, zaželena praksa
2. konstruktorja 1
za konstruiranje profesionalnih radijskih naprav za brezžično telefonijo
Pogoj: visoka izobrazba elektrotehniške ali strojne smeri, zaželena praksa
3. razvijalca 3 za asistenco pri razvoju profesionalnih radijskih naprav
Pogoj: dokončana višja ali srednja šola elektrotehniške smeri
4. tehnologa za delo pri pripravi materiala in postopkov za tipske preizkuse in meritve na profesionalnih radijskih napravah
Pogoj: dokončana srednja ali poklicna industrijska šola elektrotehniške smeri
Delo združujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
Delavcem nudimo primerne osebne dohodke, možnost nadaljnjega strokovnega izpopolnjevanja, drsni delovni čas ter urejeno prehrano med delom.
Kandidate vabimo, da pošljejo prijave z opisom dosedanjega dela in z dokazili o izpolnjevanju pogojev v kadrovske službo, Ljubljana, Tržaška c. 2, v 15 dneh po objavi.
Kandidate bomo o izbiri pisno obvestili.

Nadalje si bomo prizadevali doseči

tudi tako obliko delegatskega sistema, da bodo DPO v TOZD in DO čimprej zaživele tisto pravo življenje na vseh področjih in da lokacijske ter občinske razdrobljenosti ne bodo vzrok za neuspešno, ali celo slabo organizirano samoupravno in politično delo. Brez pomoči SOZD, občin in predvsem lastnih strokovnih služb pa seveda to ne bo mogoče doseči. Želimo samo, da bi čimprej postavili celotno delovanje DPO in samoupravnih organov v neko končno obliko in na zaželeno raven. Vsi dosednji uspešni rezultati pa nam bodo spodbuda pri našem nadaljnjem prizadevanju po čim boljših poslovnih uspehih in boljših življenjskih pogojih vseh članov naše DO.

Torej si bomo z aktivnim delovanjem v osnovnih organizacijah prizadevali ustvariti čim boljše samoupravne odnose, posebno pozornost pa bomo pri tem posvečali gospodarjenju DO v celoti, kot tudi posameznih TOZD. Prav tako se bomo zavzemali

(Nadaljevanje na 4. strani)

Ultrazvočno čiščenje tudi pri nas

V četrtek, 10. januarja 1980, je bil v sejni dvorani ATC na Laborah seminar o vse bolj uveljavljajočem se čiščenju z ultrazvokom. Pripravil ga je naš investicijski oddelek v sodelovanju s predstavniki Univerzala iz Beograda in nemško firmo SCHOELLER & CO – tovarno elektrotehniških naprav v Moerfeldnu. Udeležili so se ga predstavniki Iskrinih temeljnih organizacij in vodje oddelkov, v katerih se kakorkoli srečujemo s problemom ultrazvočnega čiščenja, pa tudi predstavniki številnih drugih delovnih organizacij.

„Naša tovarna je letos praznovala 83-letnico obstoja in delovanja“, je v razgovoru dejal direktor Schoellerja Wolfgang Bereiter. „Njena proizvodnja je bila dolgo usmerjena v izdelovanje posameznih radijskih, avtomobilskih delov, delov za televizorje in druge podobne aparate. Leta 1950 smo izdelali prve medicinske in laboratorijske naprave na bazi ultrazvoka v majhnih količinah, ki so uspešno služile svojemu namenu. Nato se je formiral poseben oddelek, ki se je ukvarjal samo z ultrazvokom in kmalu tudi začel uvajati ultrazvočno tehnologijo za čiščenje.“

Danes te naprave nudimo vsem industrijskim panogam v svetovnem merilu, največ pa seveda elektronski industriji. Deset let že poizkušamo uveljaviti naše izdelke tudi na jugoslovanskem tržišču. Prodor je bil dolg in težak. V zadnjem času se je vaše tržišče le odprlo in ugodno sprejema naše proizvode, katere mu posredujemo preko našega zastopnika v Jugoslaviji Univerzala v Beogradu. Le-ta organizira tudi servisno službo.

Iskra se uvršča med tiste jugoslovanske organizacije združenega dela, ki so pokazale največ zanimanja za ultrazvočno tehnologijo. V številnih njenih temeljnih organizacijah so že nameščene naše naprave.“

Kako deluje čistilna naprava na načelu ultrazvoka?

Pri čiščenju z ultrazvokom se električni nihaji visokofrekvenčnega generatorja z 20.000 oz. 40.000 Hz pretvarjajo s pomočjo zvočnega konvertorja v mehanske nihaje iste frekvence.

Glede na potrebo, velikost in kapaciteto aparat, ki povzroča elek-

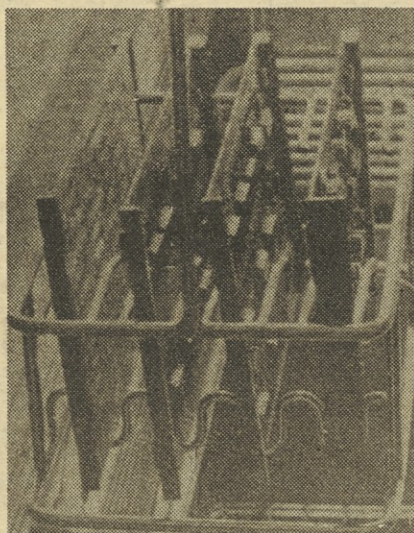
trična in mehanska nihanja, oddaja svojo energijo s pomočjo izbrane tekočine za čiščenje v „kad“ na ležeče in obešene predmete. Pri tem nastopa kavitacija, ki na dotični površini med predmetom in čistilnim sredstvom povzroča intenzivno odstranjevanje nesnage. Ta zelo učinkovit postopek bi lahko imenovali tudi „mikro-trenje“. Vendar pa moramo upoštevati, da je ta metoda čiščenja učinkovita le pri predmetih iz trdega materiala, medtem ko za tekstil in ostale mehke materiale ni priporočljiva.

Kaj vse lahko čistimo z ultrazvokom?

V kovinsko predelovalni industriji: jedilni pribor, posodo, kroglične ležaje in dele, kirurške instrumente, vžigalnike, risalni pribor, vse polirane in brušene dele.

V industriji motornih vozil: amortizerji, okrasne okvire, železne in bakrene cevi, zobnike, dele armatur, glavne gredi, gladilnike, dele zavor.

V elektro in elektronski industriji: cevne in polprevodne sklope, merilne

Pokončne prevodne plošče v stojalu za čiščenje.

instrumente, številčnike v telefonskem sistemu, električne števec

V industriji ur in nakita: pokrove in ohišja ur ter nakit vseh vrst

V optični industriji: precizne optične naprave, očalna stekla, dele za kamere in projektorje

Direktor firme Schoeller & Co. Wolfgang Bereiter med predavanjem.

DELOVNA ORGANIZACIJA ELEKTROZVEZE

Delo in načrti družbeno-političnih organizacij v novi DO

(Nadaljevanje s 3. strani)

za izboljševanje delovnih pogojev, prizadevali si bomo urediti sistem nagajevanja in končno dobiti del dela bomo posvetili socialnim problemom. Celotno gospodarjenje, poslovna učinkovitost, področje nagajevanja po rezultatih dela, predvsem pa odpravljanje razlik med delavci na enakih delovnih mestih in razlik, ki ne izhajajo iz rezultatov dela, so težke naloge, ki čakajo nove, mlade delavce v novih izvršnih odborih sindikata, mladino in še posebej člane ZK, ki se vsi čutimo odgovorne, da dokončamo, oz. da uspemo in s tem dokažemo, da je nova organiziranost in naša nova DO resnično želja vseh naših delavcev in, da bo le skupno prizadevanje nas vseh rodilo uspeh. Naša

organiziranost pa naj prek delegatov dokaže, da je njihova povezava in dogovarjanje resnično nova oblika delovanja vseh DPO, predvsem pa nova oblika delovanja sindikata, ki postaja vedno bolj organ upravljanja, pri odločanju in sklepanju vseh odločilnih vprašanj, pomembnih za napredek in razvoj TOZD in DO.

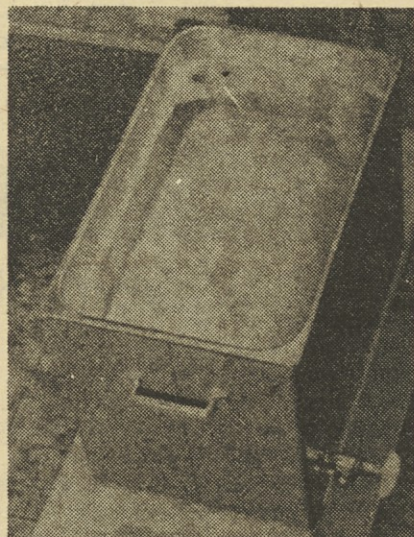
Na koncu pa lahko rečemo, da bomo v prihodnje skušali delovati drugače – bolj, bolj strokovno – bolj specializirano. Če bomo uspeli, bo pokazal čas. Vemo le eno, da mora naše delo ustrezati potrebam programa in časa ter, da mora biti boljše za nas same, kot tudi za tiste za katere delamo, pri tem pa ne smemo pozabiti na enotnost, ki je bila in, ki naj bi bila tudi v bodoče naš ponos in moč našega kolektiva.

Boris Čerin

V kemični industriji dele za elektronske in navadne mikroskope ter laboratorijska stekla.

Strokovnjaki zatrjujejo, da je čiščenje z ultrazvokom hitreje, temeljitejše in cenejše. Izključuje tudi človekovo ročno delo, ki je bilo prej umazano ali celo zdravju škodljivo. Kaže, da te nove ultrazvočne tehnologije čiščenja res ne gre zanemariti.

E. Križnar

Vibracijska kad za največ 25 litrov čistilne tekočine.

Energija, energija...

S stalno dražljivostjo nafte in njenih derivatov se vedno bolj zaostruje življenjsko važno vprašanje trošenja energije. Kam to pelje, se sprašujemo.

Na osnovi današnjih spoznanj strokovnjaki objavljajo svoje vizije tega problema za prihodnost. Eno od takih vizij do leta 2000, torej za prihodnjih 20 let, je izdelal Mobil Oil za Zvezno republiko Nemčijo. Osnovne ugotovitve te študije so zanimive tudi za nas. Morda bomo v njih našli vzpodbudo za razmišljanja o problematiki potrošnje energije tudi pri sebi in pri nas za prihodnjih 20 let.

Do leta 2000 bo mineralno olje še vedno moralo imeti glavno vlogo v preskrbi z energijo. Danes se pokriva z njim cca 50 % vseh energetskega potreba. V letu 1985 naj bi bila ustajena letna poraba 141 mio ton, kar bi predstavljalo 37 % potreb energetske bilance. Ostali deleži v energetski bilanci pa naj bi bili: jedrska energija 17 %, zemeljski plin 16 %, premog 28 %, druge energije 2 %.

Olje se bo v prihodnosti moralo uporabljati pretežno tam, kjer hitra nadomestitev ni mogoča. To pa je predvsem v prometu in petrokemiji. Za ti dve področji se predvideva do leta 2000 porast 2 % letno, kar predstavlja 30 mio ton v letu 2000. Tak porast pa bo možen le v primeru, da se bo na drugih področjih povečala poraba premoga in jedrske energije. Uporaba fosilnega goriva bo morala biti podvržena tehnološkim, gospodarskim in političnim restrikcijam.

Zaradi take situacije bo potrebno optimalno izkoriščanje težkih olj in njihova predelava v lažje produkte. Dokler ne bo zadnja tona težkega olja predelana v lažje produkte, ima utekočinjenje premogov v stališča narodnega gospodarstva malo smisla.

Študija predpostavlja, da na zemlji obstoja zaloga ogljikovodikov za 70 do 80 kratno sedanjo letno porabo. Tudi pri konstatirani potrebni rasti gospodarstva in povečani porabi energije v tretjem svetu bi oljne rezerve zadostovale za naslednjih 20 let, ko se bo razvilo izkoriščanje alternativnih energij.

Za reševanje nujnih energetskih problemov bo potrebno stalno zavestno opozarjanje ljudi na te probleme. Vzklajevati bo treba stremeljenja z energetskih področij zemeljskega plina, jedrske energije, premoga, proizvodnje elektrike in nafte za isto mizo v skupnem interesu za zagotovitev energije naslednji generaciji.

K zgornjemu predvidevanju ni mnogo dodati. Energija nam je za vse naše delo in bivanje nujno potrebna. Dosedaj smo jo razmetavali, v bodoče pa bomo morali z njo nadse skrbno gospodariti in varčevati prav povsod. Ali se tega že zavedamo?

S.Š.

Trikomorna naprava za čiščenje z ultrazvokom.

Kdaj v obvezni pokoj?

Spremenjena delovna zakonodaja je uredila tudi pogoje za obvezni odhod v pokoj. Določila v zakonih republik so različna. Glede na to, da ima Iskra zaposlene delavce tudi v drugih republikah, podajamo kratek pregled tega vprašanja.

Določitev obveznega odhoda v pokoj je posledica naraščanja nezaposlenosti in zato so odločitve glede na republiko tudi različne, glede na probleme. Iz pogojev za doseg pokojnine je izvzeto dvojno štetje udeleženecem NOB, ker je to njihova pravica in jo lahko uveljavijo ali ne.

SR Slovenija:

Delavcu, ki izpolni delovne pogoje za polno osebno pokojnino (moški 50 let, žene 35 let) delovno razmerje ne preneha, če pristojni organ v TOZD ugotovi, da sta TOZD in delavec soglasna, da se delo nadaljuje. Torej je za nadaljevanje dela potrebno soglasje TOZD.

Pri tem naj pripomnimo, da je odbor za kadrovske zadeve v Iskri Elektromehaniki zavzel stališče, da se vsem delavcem da ustrezno soglasje za nadaljevanje dela, če želijo, tako da delavec svobodno odloči o odhodu v pokoj.

SR Bosna in Hercegovina:

Delavcu preneha delovno razmerje po zakonu, ko izpolni 40 let (žene 35 let) delotne dobe, oziroma moškemu, ko je star 65 let (žene 60 let), če imajo vsaj 25 let pokojninske dobe.

V skladu s pogoji v splošnem aktu oz. družbenem dogovoru pa ustrezni organ lahko sprejme sklep, da delavcu delovno razmerje ne preneha.

SR Črna Gora:

Delavcu preneha delo po zakonu, ko izpolni 40 let pokojninske dobe, (delavki 35 let) oz. ko je star 65 let in ima najmanj 20 let pokojninske dobe (delavka 60 let in 15 let pokojninske dobe).

SR Hrvatska:

Delavcu preneha delo po zakonu, ko izpolni 40 let pokojninske dobe (delavka 35 let) v pokojninsko dobo se računa tudi posebna doba s povečanim trošenjem (npr. rudarji, miličniki itd.) razen za vojne invalide in pilote.

Delavcu preneha delo tudi, ko je star 65 let, če ima najmanj 30 let pokojninske dobe (delavka 60 let in 25 let pokojninske dobe). Delo se delavcem lahko podaljša za eno leto, če v tem času ni nastopil delo delavec, ki bi jih moral zamenjati. Oglas oz. razpis pa se mora objaviti vsaj 6 mesecev.

SR Makedonija:

Pogoji za prenehanje so isti kot v SR Hrvatski brez pravice podaljšanja za eno leto.

SR Srbija:

Delavcu preneha delo po zakonu, ko dopolni 40 let pokojninske dobe in je star 60 let (žene 35 let pokojninske dobe in 55 let) oz. moškemu, ko je star 65 let in ima vsaj 30 let pokojninske dobe (žene 60 let in 25 let pokojninske dobe).

Delavcu se delo lahko podaljša za tri leta, če ni najti novih delavcev, v tem primeru pa je potrebno vsaj 12 mesecev objaviti oglas za nove delavce.

AP Vojvodina:

Določila so približno ista kot za SR Srbijo.

AP Kosovo:

Določila so ista kot v SR Srbiji.

Ob pregledu lahko ugotovimo, da je najstrožji predpis v SR Hrvatski, vendar je tudi tam možno s posebnim zakonom urediti obvezen odhod v pokoj drugače.

Za posamezna področja veljajo tudi posebni zakoni npr. visokošolski učitelji lahko delajo do 70. leta starosti, seveda pa je tudi mnogo poklicev, kjer starost onemogoča delo. V SR Sloveniji smo izbrali varianto, ki prepušča odločitev delavcu in temeljni organizaciji in v sedanjih razmerah, ko primanjkuje delavcev na vseh področjih je to seveda tudi najbolj pravilno.

N. Pavlin

DO ISKRA INVEST SERVIS

Skrb za kadre v Invest servisu

Nekoč smo temu rekli „personala“, pri nas imenujemo to dejavnost kadrovska služba, pač pod vplivom sovjetske terminologije. V francoščini pomenijo kadri srednje in višje usposobljene uslužbenke. Vodja splošnih kadrovskih poslov pri Invest servisu je Boštjan Muraus. Odkar je pred leti stopil na psihološke stezice, posveča svoje delo in pozornost kadrovski problematiki.

Koliko vas je v ISE?

Ob 30. novembru nas je bilo 347, od tega 161 moških in 186 žensk. Naša delovna organizacija je dobivala vedno nove in širše naloge, zato je tudi indeks naraščanja precej velik in znaša povprečno 20 %. Leta 1976 nas je bilo npr. le 227. S širjenjem poslovnega predmeta je naša DO pridobivala za vzdrževanje vedno nove lokacije in danes zajemajo naše dejavnosti 38 lokacij.

Če izračunava razmerje med spoloma, dobiva 46,4 % za moške in 53,6 % za ženske, kar pomeni, da ste pretežno „ženski“ kolektiv. To je precej nad republiškim povprečjem, ki znaša 44 % in nižje od Iskrinega povprečja, ki dosega menda 56 %.

No, to je kar razumljivo, saj imamo 61 čistilk (od 70 planiranih, sistemiziranih mest), potem 26 receptorjev, ki so po večini tudi ženskega spola, podobno je s 33 zaposlenimi v sektor-

ju družbene prehrane, deloma s 15 pri mikrofilmu, medtem ko so tehnični vzdrževalci, 65 po številu, seveda le moški.

Kakšna je potem kvalifikacijska struktura v celoti?

Povprečje le-ta izkazuje 7 zaposlenih z visoko izobrazbo, 11 z višjo, 37 s srednjo, 153 delavcev širokega profila, 139 ozkega profila.

Za vašo delovno organizacijo je značilno, da potrebuje predvsem tiste poklice, ki so močno deficitarni, in jih občutno primanjkuje na „tržišču delovne sile“, kot se temu reče grobo ekonomsko in prav nič humano. Torej imate verjetno tudi visoko fluktuacijo?

Fluktuacija znaša 17,5 %, tretjina med njimi je odšla iz zunanjih, nedolžljivih razlogov, dve tretjini pa po mnenju odhajajočih iz osebnih

(Nadaljevanje na 5. strani)

Gradivo za problemsko konferenco sindikata SOZD Iskra 15. februarja 1980

Objavljeno gradivo je namenjeno širši javni obravnavi po TOZD in DO, kot osnova za odločitve, ki jih bomo sprejeli na problemski konferenci sindikata 15. februarja. Sklepi problemske konference bodo osnova za pripravo osnutka samoupravnih splošnih aktov na nivoju SOZD Iskra iz področja delitve čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke ter skupno porabo.

Vse OOS naj gradivo obravnavajo in dostavijo svoje predloge ali pripombe preko sindikalnih konferenc DO na sekretariat DPO SOZD Iskra Trg revolucije 3 v Ljubljani do 1. februarja 1980. Predlogi in pripombe bodo zaslužili za oblikovanje zaključkov problemske konference, ki bodo objavljeni v glasilu Iskra 8. februarja 1980.

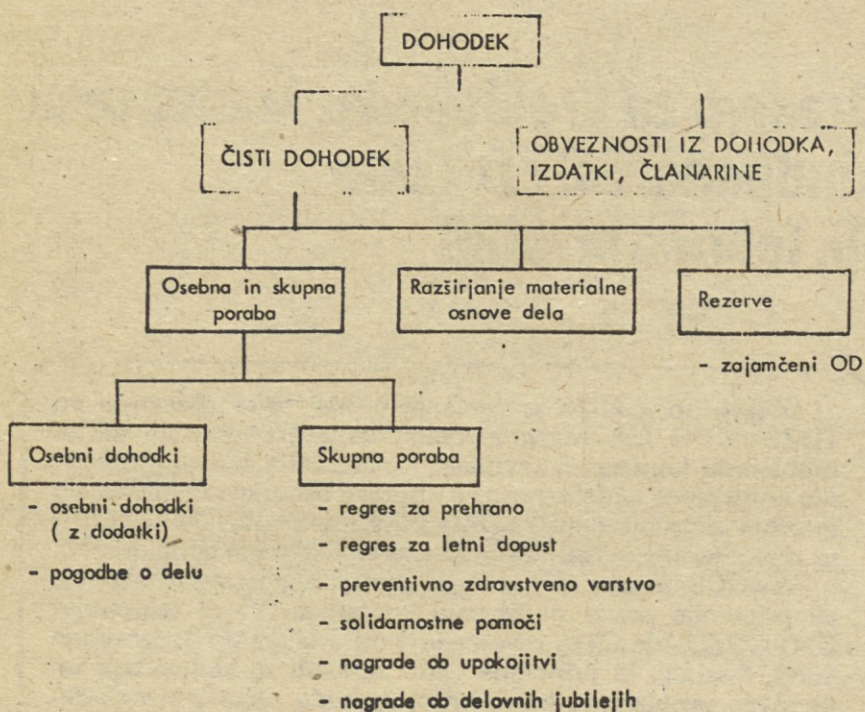
PODROČJA ENOTNEGA UREJANJA RAZPOREJANJA ČISTEGA DOHODKA IN DELITVE SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE IN SKUPNO PORABO

Delavci v združenem delu s svojim delom in upravljanjem z družbenimi sredstvi ustvarjajo novoustvarjeno vrednost, ki se izraža v dohodku.

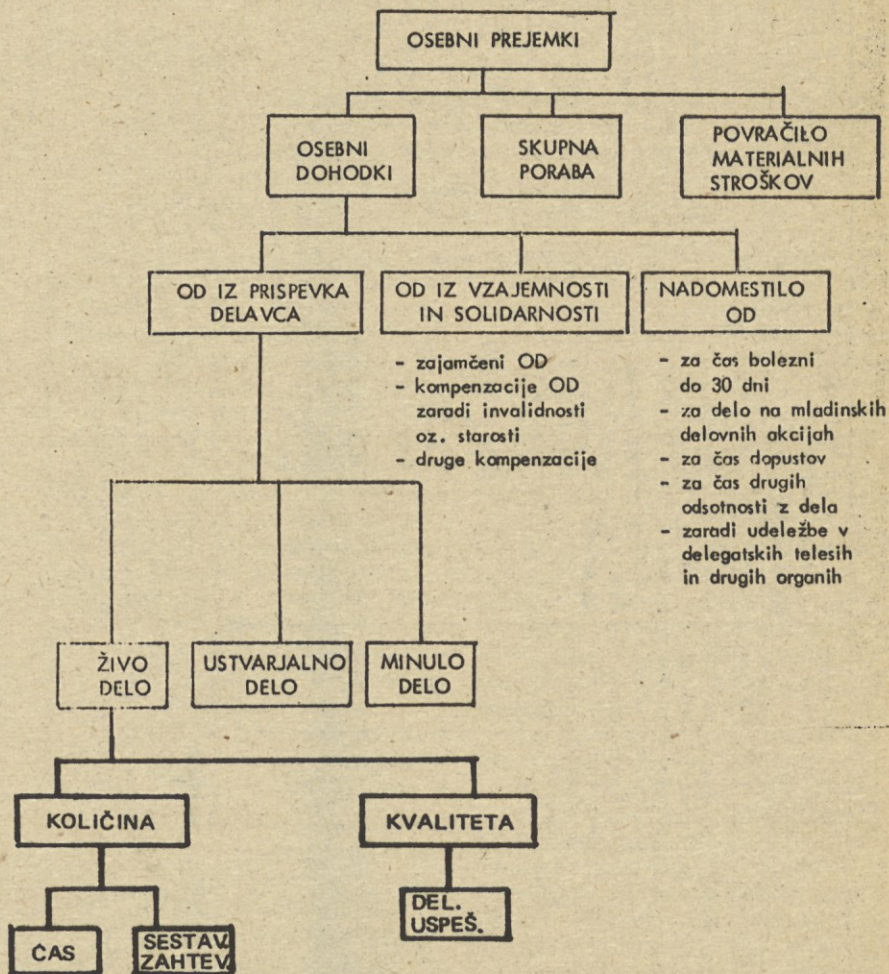
Za svoj prispevek k delu, upravljanju in gospodarjenju s sredstvi črpajo iz dohodka tudi svoj osebni dohodek. Torej mora biti obseg sredstev, ki jih prisvajajo delavci v združenem delu za osebne dohodke vedno odvisen od ustvarjenega dohodka. Da bi uresničili načelo: „za približno enako delo in enake rezultate dela — približno enak osebni dohodek“ je nujno, da izdelajo in sprejmejo delavci enake osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke.

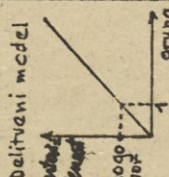
Ker so sredstva za osebne dohodke in skupno porabo del čistega dohodka in ker je dohodek družbena lastnina, s katero upravljajo delavci v združenem delu, je nujno, da se postavijo in sprejmejo tudi skupne osnove in merila za razporejanje čistega dohodka. To področje pravno ureja samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih razporejanja čistega dohodka.

Sredstva za osebne prejemke razporejajo delavci takole:

Osební prejemki delavcev združenega dela so sestavljeni iz:

Področje	BOD = $T_m \times (VSD + TPO \times VPO) \times \frac{V_m}{V_{m,d}}$	$\frac{V_m}{V_{m,d}} \times VED$	Količnik delovne uspešnosti	Vrednost enote dela	Količnik minutnega dela	Pri
Način elementarne dela	Čas opravljanja naloga	Vrednost grupe dela	Izpolnjenost iz pogojev okolja	Izpolnjenost točke	Količnik minutnega dela	Posebne nadomestilo za ustvarjalno delo
Enota	ure	ED/uro	-	ED/uro	din/ED	din
Osnova za delovni podatki	Evidenca dela	Delitveni model - vrednotenje zahtevnosti dela ali - uporaba kataloga zahtevnosti nalog	osnove in merila za ugotavljanje zahtevnosti iz delitvenih pogojih okolja	odčitana vrednost za eno točko zahtevnosti iz delitvenih pogojih dela	Osnove in merila za ugotavljanje delovne uspešnosti	- Osnovno vrednost posebnega nadomestila množimo s faktorjem ustvarjalnosti - kadar ni mogoče izraziti povečanja dohodka; magrada, deložna na ma osnovi ocena o pomembnosti ustvarjalnega prispeva ka za toz d
Izhodni deliša	Pravilnik o normah - planiran čas izvedbe - planiran rok izvedba	- zahtevnost delovne naloge - linearna povezava med zahtevnostjo naloge in sestavljenostjo	zahtevnost vključuje okolje - linearna povezava med številni težki in vrednostjo točke (iz delitvenega modela)	zahtevnost vključuje okolje - linearna povezava med številni težki in vrednostjo točke (iz delitvenega modela)	- masa enot dela - masa sredstev za osebnih dohodke	Povečan delovni čas zaradi ustvarjanja tega prispevka
Samostojni deli	-	-	-	-	-	Samostojni sporazum o spoštovanju in ustvarjalnega dela

Torej urejajo razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo splošni samoupravni akti, ki pokrivajo naslednja področja:

- skupne osnove in merila razporejanja čistega dohodka,
- organizacijo dela in razvid nalog,
- skupne osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo,
- spodbujanje in vrednotenje ustvarjalnega dela.

Samoupravni sporazumi na nivoju sozda so oblikovani tako, da dajejo enotne osnove in merila posameznih elementov, istočasno pa dajejo možnost, da lahko delovne organizacije in tozdi v svojih samoupravnih sporazumih in pravilnikih, vključijo svoje specifičnosti ter lastne težnje in možnosti oz. konkretna določila, ki so rezultat dejanskih razmer v organizaciji, seveda s pogojem, da ni kršeno načelo enotnosti na nivoju SOZD-a.

Uspešno funkcioniranje sistema delitve po delu zahteva enoten pristop k oblikovanju osnov in meril posameznih elementov, urejeno informacijsko mrežo, enotno metodologijo planiranja, poenoten način evidentiranja dejanskih delovnih rezultatov, urejeno organizacijo (ali tam, kjer ta pogoj ni izpolnjen — pristop k ureditvi oz. strukturiranju organizacije), ter enoten način obračuna OD.

2. DELITEV ČISTEGA DOHODKA

Po izidu tez na nivoju republike, ki urejajo delitev osebnih dohodkov se je pojavilo pri oblikovanju osnov in meril za delitev čistega dohodka vprašanje ali je tak sporazum sploh potreben. Dilema se je pojavila zaradi razmišljanja, kaj naj vsebujejo temelji plana in kaj samoupravni sporazum o delitvi čistega dohodka.

Delovna skupina, ki pripravlja osnutek sporazuma za delitev čistega dohodka in projektni svet sta se odločila, da samoupravni sporazum o delitvi čistega dohodka predlagata.

Delovna skupina se je odločila, da mora samoupravni sporazum vsebovati samo načela pri obnašanju tozdi in delovnih organizacij pri delitvi čistega dohodka, konkretne poti pri delitvi pa temelji plana.

Samoupravni sporazum bo vseboval pravila vedenja tozda oziroma delovne organizacije kadar ta ne dosega planiranih rezultatov.

Na področju delitve čistega dohodka se je v Iskri smiselno sporazumevati predvsem o načinu spremljanja poslovne uspešnosti in odločitev pri delitvi čistega dohodka posameznih članic SOZD Iskra, ki so s skupnimi temelji plana prevzele določen del obvez. Z namenom odkriti tiste OZD v SOZD, ki se poslovno ne obnašajo tako, da bi skupaj dosegli cilje, napisane v temeljih skupnega plana določamo osnove (kazalci poslovne uspešnosti iz ZZD in še nekaj specifičnih iz Iskre) in normativne vrednosti le teh: na osnovi obstoječega stanja in iz temeljev plana izvedenih vrednosti za posamezne vsebinske grupacije OZD v Iskri.

Podatke zbira in obdeluje periodično strokovna služba DSSS SOZD in jih obravnava na področnem kolegiju za ekonomiko in plan. Vsako odstopanje, ki bi pomenilo, da plan ne bo dosežen, bosta služba in kolegij preučila in predlagala ukrepe in izboljšanje gospodarjenja.

Vprašanja, na katera bi morala odgovoriti sindikalna konferenca:

1. V SOZD Iskra urejamo delitev čistega dohodka s posebnim samoupravnim aktom.
2. Samoupravni sporazum vsebuje načela pri delitvi čistega dohodka, konkretne poti pa temelji plana.

3. Samoupravni sporazum vsebuje pravila vedenja, kadar tozdr ali delovna organizacija odstopata od planiranih rezultatov.
4. Uspešnost gospodarjenja, ter konkretno delitev čistega dohodka prikazujemo za SOZD Iskra s kazalci iz zakona in nekaj specifični kazalci za SOZD Iskra.

3. RAZVID NALOG

Opis področja

Razvid nalog je organizacijsko kadrovski normativ, s katerim v organizacijah združenega dela urejamo delitev dela, določamo kadrovske zahteve po delavcih, ki se vključujejo v ta proces ter opredeljujemo vloge delavcev pri uresničevanju ciljev temeljne organizacije.

Osnovna enota razvida nalog je naloga, ki predstavlja najmanjši smiselni element delitve dela v delovnem oziroma poslovnem procesu. Za nalogo je značilno, da je oblikovana tako, da jo je moč planirati in spremljati (časovno, količinsko, kakovostno itd.) in da je tako zaokrožena, da se nanjo lahko veže odgovornost delavca za uspešno izvedbo. Naloga je vedno vezana na izvajalca, saj nastane v trenutku dogovora, da bo delavec usmeril svojo aktivnost v preoblikovanje predmeta dela, ki je materialne ali informacijske narave in preneha v trenutku polne izvedbe dogovora.

Naloga je rezultat členitve in analize nalog ozda. Določimo jo tako, da najprej na osnovi ciljev ozda določimo naloge prvega nivoja, ki so potrebne, da bi dosegli cilje organizacije. Nato vsako posamezno nalogo nadalje členimo. Pri tem se moramo vedno vprašati, kaj moramo opraviti, da bomo dosegli dogovorjene cilje, ki so za organizacijo običajno podrobneje določeni z razvojnim programom. Če cilji organizacije (organizacijske enote) še niso določeni ali so določeni nepopolno, jih moramo oblikovati pred pričetkom členitve naloge in pred analizo sistema. Skupno naloge členimo na naloge nižjega nivoja tako, da ugotovimo:

- rezultat delne naloge, ki ga opredelimo kot sredstvo oz. pogoj za doseganje ciljev organizacije. Izražen mora biti tako; da je nedvoumno določeno, kaj moramo doseči in da pomeni zaključeno delo (izdelek, polizdelek ali dokument).
- vhodne elemente, ki so rezultati predhodnih procesov
- proces posamezne naloge, ki ga določimo z opisom opravil, potrebnih za pretvorbo vhodnih elementov v rezultat naloge.

Z naštevanjem opravil prehajamo na členitev te naloge na naloge nižjega nivoja.

Opisan način členitve delovnih nalog zahteva dobro poznavanje delovnega procesa, pregled nad celoto kot tudi detajle iz posameznih področij dela oz. iz posameznih skupnih nalog. Zaradi tega ni dovolj, da pristopi k izdelavi razvida en strokovnjak, pač pa je potrebno oblikovati tim, ki je sestavljen iz stalnega člana (ali članov), ki obvladajo problematiko delitve dela na nivoju tozdr ter iz predstavnikov posameznih organizacijskih enot. Razen tega naj bi sodelovali pri izdelavi razvida posameznih nalog tudi drugi strokovnjaki — specialisti (npr. psihologi, zdravniki, kadrologi, varnostni inženirji itd.)

(Glej tabelo na strani 7)

Elementarne naloge združujemo v dela tako, da dosežemo polno izrabo delovnega časa in delovnih sredstev, ter da se po zahtevah približujejo dejanskemu znanju in sposobnostim delavcev. Dela so torej skup nalog, ki tvorijo vsebinsko enoten ter tehnološko in organizacijsko zaokrožen del delovnega procesa organizacijske enote (oddelka), zato terjajo po stopnji in vsebini enako ali podobno strokovno usposobljenost, enake ali podobne telesne in duševne sposobnosti in lastnosti za pričakovano uspešno izvrševanje nalog. Dela so torej

Pri členjenju dela na naloge moramo ločiti pojme:

Členjenje dela - oblikovanje nalog	Organi, izvajalci	Izvajanje nalog, opravljanje nalog	Namen
Cilj tozda, planirana dejavnost tozda ↓	Tozd ↓	Opravljanje dejavnosti, katere rezultat se izraža v prihodku	Zadovoljiti cilje tozda, ki so vsklajeni s cilji in delovanjem drugih tozdov, s katerimi sodeluje
Prevzem odgovornosti za opravljanje funkcije ↓	Sektor ↓	Opravljanje lastne funkcije	Uspešno opravljanje lastne funkcije, tako da omogočajo drug drugemu uspešno sodelovanje v delovnem oz. poslovnem procesu
Skupna naloga ↓	Oddelek ↓	Izvajanje skupne naloge	Kvalitetna in pravočasna izvedba skupne naloge, tako da omogoči nemoten pretok materiala in informacij
Skupaj elementarnih nalog ↑ Delovna naloga	Izvajalec, posameznik	Opravljanje del in nalog	Učinkovita izvedba nalog tako, da omogoča sodelavcem nemoteno opravljanje njihovih nalog

Osnovna enota razvida del

taka kombinacija nalog, ki ob ustreznem kadrovskem izboru izvajalca zagotavljajo doseganje smotrne organizacije in delitve dela ter ciljev organizacijske enote, ki ji pripadajo.

Razvid nalog je torej sistematično izdelan prikaz nalog, ki jih opravljajo delavci v temeljni organizaciji, zato je za njegovo izdelavo nujna predhodna urejena in potrjena organiziranost dela.

Razvid nalog služi večim namenom:

Vodenju in izvrševanju kadrovske politike in smotrnem urejanju delitve dela, takšne, ki delavcem omogoča čim popolnejšo uporabo proizvodnih in drugih delovnih zmožnosti, čimboljše izrabo delovnega časa in čim uspešnejše opravljanje dejavnosti temeljne organizacije, obenem pa daje razvid osnovo za delitev osebnih dohodkov po delu. Razvid nalog mora vsebovati vse bistvene podatke o nalogah, iz katerih lahko po izbrani metodologiji ugotavljamo zahtevnost oziroma sestavljenost nalog. In še več: če vsebuje razvid del tudi podatek „kaj je cilj

in namen naloge", postavimo temelje izboljšani organizaciji dela, saj bomo npr. ugotovili, da se določene naloge, mogoče v rahlo spremenjeni obliki podvajajo, kar se dogaja zlasti pri nalogah, katerih osnovni namen je prenašanje informacij.

Pomemben podatek, ki ga nikakor ne bi smeli zanemarjati, je podatek o časovnem normativu in trajanju opravljanja naloge. Za naloge iz proizvodnega področja so ti podatki v tehnološki dokumentaciji, ki jo izdeluje in pripravlja oddelek za tehnološko pripravo dela. Za neproizvodno področje dela ozda pa časovni normativi niso izdelani, ker je na tem področju tudi priprava dela stvar vodij posameznih oddelkov ali pa je (predvsem za zahtevnejše naloge, ki pokrivajo več področij in ki zahtevajo več samostojnosti in ustvarjalnosti) stvar posameznika. Torej je tudi operativno planiranje za take naloge otežkočeno. Določanje časa za te naloge je zahtevno, odgovorno in dalj časa trajajoče delo, vendar ni nemogoče. Podatke zbiramo iz evidenc o opravljenem delu, iz intervjuja z izvajalcem in njegovim vodjem, po metodi snemanja, analizi del in nalog, morda tudi s štopanjem ali pa celo po principu „poskusi sam“. Tako zbrani podatki so osnova za operativno planiranje dela, za pripravljanje raznih planov, za boljšo organizacijo dela za primerjanje delovnih obremenitev delavcev ter osnova za ugotavljanje individualne delovne uspešnosti.

Razvid nalog naj bi vseboval naslednje podatke in dokumente:

1. Shema organizacijskih enot tozda ali ozda, ki opravlja posamezne funkcije oziroma iz njih izhajajoče skupne naloge
2. Razvid nalog za vse nivoje organizacijskih enot
3. Karton naloge

V ozdu z visoko stopnjo organiziranosti pa se tem dokumentom lahko zelo koristno pridružijo še sheme pretoka dokumentacije in sheme odgovornosti za vse nivoje organizacijskih enot.

Kot je živa organizacija dela, ki se nenehoma prilagaja novim družbenim potrebam in iz njih izhajajočim ciljem ozda ter dejanskim zmožnostim, je živo tudi spreminjanje nalog (odmiranje starih, odpiranje novih, spremenjeno členjenje dela in spreminjanje obstoječih nalog). Te spremembe se morajo tekoče vnašati v razvid del in nalog. Ažuriranje in vzdrževanje razvida nalog je stalna naloga strokovne službe oziroma ustreznega oddelka, ki bo morala biti ravno tako, kot vse objektivno potrebne in obstoječe naloge zajeta v razvidu nalog.

Možen bi bil tudi drugačen pristop k izdelavi razvida nalog in sicer v obliki seznama nalog, pri čemer bi vzeli za osnovno organizacijsko enoto tozda ali ozd. V tem primeru je delo nekoliko manj obširno, ker enake naloge, ki se pojavljajo v različnih oddelkih, zajamemo samo enkrat. Vendar na ta način otežkočimo sistematično izdelavo razvida in zmanjšamo preglednost, zaradi česar bistveno upade njegova uporabna vrednost, posebno še, ker mu okrnemo tudi vlogo, ki jo nudi prvi model pri operativnem planiranju dela. Zaradi opisanih prednosti predlagamo prvi model kot obvezen.

PROBLEMATIKA IN PREDLAGANE REŠITVE

1. Vsaka organizacijska enota v sozdu Iskra ima enoten organizacijski akt ali razvid nalog, ki vsebuje naloge iz plana in ki so povezane s skupno nalogo tozda ali DO. Za izdelavo razvida uporabljamo enotno metodologijo, tako, da je omogočeno enotno planiranje dela in enotno spremljanje doseganja delovnih rezultatov.
2. Predl. model, ki postavlja osnovno organizacijsko enoto ozda na najnižji nivo ima obliko kartoteke, kar omogoča lažji pregled in sortiranje nalog ter lažje ažuriranje razvida nalog.

3. Vsi udeleženci tega sporazuma bi morali uporabljati enoten obrazec razvida naloge, s tem, da so podatki: opis naloge, predmeti dela, rezultat naloge, čas za opravljanje naloge, strokovno izobrazbo, funkcionalna znanja, delovne izkušnje, psihofiziološke zahteve ter posebni delovni pogoji obvezni za vse tozde.

DO:	TOZD:
	KARTON
	NALOGE
Organizacijska enota:	Šifra naloge:
NAZIV NALOGE: _____	
Opravila:	Predviden čas:
Podlaga za opravljanje naloge:	
Metoda:	
Predmet dela:	
Rezultat naloge:	
Cilj:	
Odgovornost in pristojnost:	
Strokovna izobrazba: Stopnja zahtevnosti:	Poklic:
Funkcionalna znanja:	
Delovne izkušnje: količina:	Vrsta:
Psihofiziološke zahteve:	
Osebnostne zahteve:	
Posebne telesne dejavnosti:	
Posebni delovni pogoji:	
Varstvo pri delu:	
Z delom pridobljena delovna zmožnost:	Alternativa za zahtevan poklic in delovne izkušnje: JE — NI možna. Poklic: _____ Z delom pridobljene delovne izkušnje: količina: vrsta: _____
Opombe:	
Karton velja od:	Izpolnil:

4. SAMOUPRAVNI SPORAZUM O DELITVI SREDSTEV ZA OD IN SKUPNO PORABO

Če želimo pri delitvi osebnega dohodka v sozd Iskra upoštevati eno od osnovnih načel zakona o združenem delu, ki pravi; za enake naloge in enako dosežene rezultate in približno enak dosežen dohodek, približno enak osebni dohodek, moramo osnove s katerimi ugotavljamo zahtevnost dela, delovno uspešnost, sestavljenost ter način ugotavljanja uspešnosti pri upravljanju in gospodarjenju z družbenimi sredstvi v tozd in delovni organizaciji poenotiti.

Vrednotenje zahtevnosti dela

Predlagamo, da se v sozd Iskra za vrednotenje zahtevnosti dela uporablja enotna analitična metoda, ki temelji na ženevski shemi in jo sestavljata dve osnovni merili in to pripravljenost in obremenjenost. Metoda ne daje prednosti niti enemu od obeh meril in je nujna vplivnost v metodi enaka, torej v razmerju 50 % : 50 %.

Merilo pripravljenosti razdelimo na kriterije:

- znanje (izobrazba, delovne izkušnje),
- organizacijska raven (raven odločanja),
- duševna spretnost (spretnost pri preoblikovanju informacij)
- telesna spretnost (spretnost pri rokovanju s predmeti, stroji)

Merilo odgovornosti razdelimo na kriterije:

- osebno odgovornost (odgovornost za sredstva, predmete dela itd.),
- odgovornost za varnost drugih,
- živčni napor,
- umski napor,
- telesni napor,
- sodelovanje otežuje nalogo (sodelovanje z drugimi pri opravljanju naloge),
- usmerjanje otežuje nalogo (usmerjanje drugih pri opravljanju naloge),
- vplivi okolice (plini, prah, ropot, olje, toplota, nesnaga; poškodbe itd.)

Vrednotenje zahtevnosti ugotavljamo vedno za nalogo in to lahko na tri načine:

- z osnovno analitsko metodo,
- z uporabo vzorčnega kataloga nalog.
- z diferencialnim kartonom v primerjavi z nalogo iz vzorčnega kataloga del.

Osnova za pravilno vrednotenje zahtevnosti dela je zapis naloge, ki daje osnovo za vrednotenje in je tudi rezultat delitve dela v organizacijski enoti in stopnje organiziranosti.

Osnovno analitsko metodo uporabljamo za vrednotenje zahtevnosti nalog, ki so izbrana kot osnova ali temelj vzorčnega kataloga nalog. Ta način vrednotenja zahtevnosti dela uporabljamo pri preverjanju pravilnosti uporabe vzorčnega kataloga nalog.

Drugi način uporabljamo za hitro določanje zahtevnosti dela, kadar je nova naloga enaka vzorčni nalogi v katalogu.

Tretji način pa uporabljamo ob uporabi vzorčnega kataloga, kadar se nova naloga v vsaj enem od kriterijev razlikuje od vzorčne naloge v katalogu nalog.

Točke zahtevnosti dela ugotovljene z enim od prej naštetih načinov prevedemo v grupe dela tako, da v vsako grupo dela združujemo po 5 točk. V seštevek točk ne štejemo točke vplivov okolice in teh točk ne prevedemo v grupe dela, temveč za vsako točko vplivov okolice določamo novo sestavljenost.

Delovna organizacija Iskra Zorin je edina pooblaščenca za poučevanje enotne metode za vrednotenje zahtevnosti dela in izdelave vzorčnega kataloga del in nalog v sozd Iskra. Iskra Zorin je dolžna obveščati vse podpisnice sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo o dopolnitvah in spremembah in novih pristopih k uporabi in uvajanju enotne metode za vrednotenje zahtevnosti del in nalog. Iskra Zorin nastopa kot strokovni arbiter na področju ugotavljanja zahtevnosti del v sozd Iskra.

Prehod iz zahtevnosti dela na sestavljenost

Grupa dela izraža relativni odnos med dvema različno zahtevnima nalogama, sestavljenost pa izraža absolutno vrednost nekega dela. Sestavljenost dela izražamo s količnikom sestavljenosti. Ta količnik je odvisen od zahtevnosti naloge, ter od družbenih pogojev v katerih dela tozdr oziroma delovna organizacija. Predlagamo, da v sozd Iskra uporabljamo enak pristop k ugotavljanju sestavljenosti, s tem da je določeno področje v katerem se lahko sestavljenost za posamezno tozdr oziroma delovno organizacijo giblje. Osnovni element, ki je enoten za sozd Iskra je sestavljenost enostavnega dela, ki jo izražamo s količnikom 1,00. Enostavno delo dobi po analitski metodi za vrednotenje zahtevnosti dela 3 točke. Enostavno delo je tisto, ki ga opravlja delavec po kratkem navodilu, delovna sredstva in pripomočki pri opravljanju naloge so enostavni in jih za uporabo pripravi drug delavec. Delovni postopek je natančno predpisan, naloga je pod stalno kontrolo drugega delavca in ne zahteva niti psihomotoričnih niti psihosenzoričnih spretnosti, naloga delavca minimalno obremenjuje.

Sestavljenost za vplive okolice ugotavljamo na podoben način, kot za grupe dela. Količnik sestavljenosti za točke okolja lahko tozdr ali delovna organizacija izbere drugače kot za grupe dela. S tem pristopom lahko posebej stimuliramo delo v težjih pogojih, posebno v procesih kadar delo zaradi težkih delovnih pogojev ni zaželeno.

Predlog za enotno spremembo sestavljenosti v sozd Iskra sproži sindikalna organizacija sozd Iskra kadar nastopijo objektivni družbeni pogoji v ali izven sozd Iskra. Iskra Zorin izdela podrobno analizo sestavljenosti v sozd Iskra ter na podlagi analize in objektivnih družbenih pogojev izdela predlog za novo sestavljenost v sozd Iskra. Odgovori, ki jih mora potrditi sindikalna konferenca.

1. V sozd Iskra se uporablja predlagana analitična metoda za vrednotenje zahtevnosti dela in izdelavo vzorčnega kataloga nalog.
2. Zahtevnost dela ugotavljamo na tri načine in je osnovni način le za izdelavo vzorčnega kataloga nalog in kot arbiter za ugotavljanje pravilnosti uporabe kataloga nalog.
3. Točke za zahtevnost dela združujemo v grupe dela in to po 5 točk v grupo dela.
4. Točke za vplive okolja ne združ. v grupe dela, temveč jih obravnavamo posebej in jih v obračunu osebnega dohodka prikažemo posebej.
5. Za vsa področja dela se v sozd Iskra uporablja vzorčni katalog nalog.
6. Iskra Zorin je edini pooblaščenec za poučevanje enotne analitske metode za vrednotenje zahtevnosti dela in izdelavo vzorčnega kataloga nalog.
7. Za ugotavljanje sestavljenosti nalog se uporablja enoten model, ter za prehodno obdobje širše področje v katerem si tozdr oziroma delovna organizacija v odvisnosti od družbenih pogojev oblikuje svoj delitveni model.
8. Osnovni element pri določanju sestavljenosti v sozd Iskra je enostavno delo s količnikom sestavljenosti 1,00.

UGOTAVLJANJE USPEŠNOSTI DELA

Vsebinska opredelitev:

Z delavčevo uspešnostjo dela se ugotavlja rezultat dela delavca v okviru naloge, skupine delovnih nalog in v okviru rezultatov poslovanja tozdr

oziroma delovne organizacije. Če hočemo zasledovati ta cilj si moramo zagotoviti predvsem dva pogoja:

1. da oblikujemo merila, ki izražajo rezultat dela delavca, delovne skupine in kolektiva
2. da imamo enotno metodo za ugotavljanje uspešnosti dela.

Merilo je objektivna primerjava med doseženimi in pričakovanimi rezultati dela. Pričakovani rezultati dela so normativi, plani ali na osnovi preteklih obdobja dobljeni rezultati dela.

Merila morajo biti prilagojena značilnostim posameznih vrst nalog, kar pomeni, da jih oblikujemo na osnovi ciljev naloge, skupine nalog in na osnovi skupnih ciljev poslovanja tozda, DSSS ali DO. Pri tem pa morajo opredeljevati z zakonom o združenem delu določene osnove:

- količino,
- kakovost,
- gospodarnost.

Vsaka tozda ali DSSS si oblikuje merila samostojno, ker so le-ta odvisna od stopnje organiziranosti skupine, organizacijske enote tozda oz. DO.

Metoda za ugotavljanje uspešnosti dela pa mora biti enotna v vseh DO. Postopek je naslednji:

- tozda izdela predlog meril in ponderjev Ponder (faktor vpliva) pomeni vpliv posameznega merila na giblivi del akontacije osebnega dohodka. Vsota vseh ponderjev je 1,00.
- tozda se samostojno odloči o velikosti gibljivega dela akontacije osebnega dohodka,
- tozda izdela predpis o izdelavi merila, ki vsebuje naziv merila, enačbo za izračun merila, pričakovani doseg merila in realni razpon merila, pretok dokumentacije in naziv službe, ki bo merilo izračunavala. Obrazec za izdelavo predpisa merila je enoten.
- če hočemo izračunati delež osebnega dohodka, ki pripada delavcu na osnovi uspešnosti dela, moramo po merilih dosežene rezultate dela pretvoriti v količnik delovne uspešnosti. Pri tem spodnji doseg merila ustreza spodnji meji gibljivega dela akontacije osebnega dohodka, zgornji doseg merila pa zgornji meji gibljivega dela akontacije osebnega dohodka. ●
- tako dobljene količnike delovne uspešnosti pomnožimo s faktorjem vpliva, da dobimo delne količnike delovne uspešnosti. Uspešnost dela delavca izračunamo tako, da seštejemo delne količnike dobljene na osnovi izbranih meril.
- merila se izračunavajo mesečno ali v daljših časovnih obdobjih (tromesečno), če se rezultati uspešnosti ne kažejo prej.
- uspešnost gospodarjenja na nivoju tozda izračunavamo z enotno enačbo:

masa OD

———— = vrednost enote dela
masa enot dela

Predlagane rešitve:

1. Za ugotavljanje delovne uspešnosti uporabljamo enotno metodo, ki temelji na merilih.
2. Obrazec za izdelavo predpisov o merilih je enoten.
3. Enačba za ugotavljanje uspešnosti gospodarjenja na nivoju tozda in delovne organizacije je enotna.
4. Tozdi naj samostojno izbirajo merila, ponderje, pričakovani doseg in razpon merila ter velikost gibljivega dela akontacije osebnega dohodka.

Minulo delo

Osnove in merila za ugotavljanje delovnega prispevka iz minulega dela teme-

ljijo na materialnem spodbujanju delavcev za tako delitev čistega dohodka, ki prispeva k stalnemu večanju sredstev za razširitev materialne podlage dela in pospeševanju sprejemanja odločitev o naložbah, ki bodo omogočale čimvečje povečanje produktivnosti in s tem tudi dohodka.

Pristop, ki je predlagan v osnutku samoupravnega sporazuma je nov in temelji na dejansko vloženih sredstvih v razširjanje materialne osnove dela.

Elementi, ki sestavljajo model so:

- del čistega dohodka razporejen v poslovne in rezervne sklade tozda oziroma delovne organizacije,
- udeležbe pri skupnem dohodku ob združevanju sredstev z delavci drugih tozd v ali izven delovne organizacije.

Prispevek posameznika k doseženi stopnji dela čistega dohodka pa ugotavljamo v odvisnosti od:

- dosežene stopnje dela čistega dohodka
- skupne delovne dobe posameznega delavca.

Odgovor sindikalne konference:

1. V sozd Iskra uporabljamo enoten pristop za izračun dela osebnega dohodka iz minulega dela.

5. SOLIDARNOST

Solidarnost v sozd Iskra zagotavljamo na dveh nivojih in to na nivoju delovne organizacije in v sozd Iskra.

Delovna organizacija zagotavlja solidarnost za:

- regres za letni odmor,
- za stanovanjsko izgradnjo,
- za prehrano med delom.

Sozd Iskra zagotavlja solidarnost v primerih kadar delovna organizacija ne more kriti iz lastnih sredstev za:

- odpravnine,
- jubilejne nagrade.

Koriščenje sredstev na nivoju delovne organizacije odobri delavski svet delovne organizacije na podlagi analize v tozdu, ki iz lastnih sredstev ne more kriti sredstev za skupno porabo. Sredstva v sozd Iskra odobrava delavski svet sozda na podlagi analize gospodarjenja v konkretni delovni organizaciji ali tozdu.

Odgovor sindikalne konference:

1. Solidarnost zagotavljamo na dveh nivojih in to delovna organizacija in sozd.
2. Sozd Iskra zagotavlja solidarnost v primerih kadar delovna organizacija iz lastnih sredstev ne more kriti sredstev za odpravnine in jubilejne nagrade.
3. Koriščenje sredstev odobri lahko delavski svet delovne organizacije ali sozd Iskra in to vedno na podlagi analize gospodarjenja v tozdu ali delovni organizaciji.

6. NADOMESTILO ZA USTVARJALNO DELO

Opis področja:

Ustvarjalno delo je tisti prispevek delavca, ki po ustvarjalnosti presega njegove naloge, ki so določene v razvidu, nalog ter s programi dela in je doseženo med ali poleg rednega dela in prinaša novosti, ki se kažejo v povečanju dohodka ali nematerialnih koristih. Sem štejemo izume, tehnične izboljšave in koristne predloge ter druge ideje in rešitve. Ustvarjalno delo je torej prispevek kateregakoli delavca k izboljšanju organizacije dela in poslovanja, boljšemu izkoriščanju naravnih, tehničnih, delovnih in kadrovskih zmogljivosti, ekonomiji, humanizaciji dela in varstva pri delu, varstvu človekovega okolja, boljši mož-

nosti za transport in prevoz ljudi in materiala, zboljšanju pogojev uskladiščenja in organizaciji izkoriščanja materiala; zboljšanju vseh oblik obveščanja, zboljšanju sedanjih in iskanju novih proizvodov itd.

V postopku obravnavanja prispevkov sodelujejo: organizator za ustvarjalno delo, strokovne službe, poslovodni organ, komisija za ustvarjalno delo in delavski svet.

Ustvarjalec (oziroma skupina ustvarjalcev) odda dokumentiran prispevek organizatorju za ustvarjalno delo. Dokumentiran prispevek mora vsebovati: kratek stvarni naslov prispevka, področje uporabe, podroben opis prispevka z eventualnimi risbami, če je možno, podatke o predvidenih gospodarskih učinkih in tržnih možnostih, izjavo, da je prispevek rezultat lastnega dela in izjavo o deležu ustvarjalnega dela posameznih ustvarjalcev, če je sodelovalo več ustvarjalcev.

Glavne zadolžitve organizatorja, ki lahko opravlja delo za več tozdov v okviru delovne organizacije so: da spremlja in razvija organiziranost ustvarjalnega dela, vodi informacijski sistem iz tega področja, organizira in vodi postopek obravnavanja prispevkov, vodi dokumentacijo in arhiv ter opozarja sodelujoče organe na morebitne nepravilnosti v postopku. Organizator odda dokumentiran prispevek v oceno strokovnim službam (ocena z gospodarskega, tehničnega in organizacijskega vidika) in poslovodnemu organu (mnenje o možnostih vključitve prispevka v plan in proizvodni program). Na osnovi teh mnenj in ocen izdela organizator predlog za komisijo, ki jo imenuje delavski svet. Na osnovi zbrane dokumentacije komisija sklepa o predlogu za delavski svet. S predlogom delavskega sveta se seznani tudi ustvarjalec, ki lahko poda dodatne predloge in pojasnila. Delavski svet se odloči o predlogu komisije s sklepom, ki se posreduje ustvarjalcu. Le-ta lahko na osnovi sklepa vloži zahtevo za varstvo pravice. Po dokončni veljavnosti sklepa se sproži postopek obračuna posebnega nadomestila. Za izračun osnovne vrednosti nadomestila nam služi predlog tabele, podane v prilogi samoupravnega sporazuma o spodbujanju in vrednotenju ustvarjalnega dela.

Tabela za osnovno vrednost nadomestil (tabela 1)

Povečan dohodek (letna vrednost)		Osnovna vrednost nadomestila (PN ₀)	
do	5.00	25 %	
5.001 -	25.000	1.250 + 20 % razlike nad	5.000
25.001 -	50.000	5.250 + 15 % razlike nad	25.000
50.001 -	100.000	9.000 + 11 % razlike nad	50.000
100.001 -	200.000	14.500 + 8 % razlike nad	100.000
200.001 -	500.000	22.500 + 6 % razlike nad	200.000
500.001 -	1.000.000	40.500 + 4 % razlike nad	500.000
nad 1.000.000		60.500 + 3 % razlike nad	1.000.000

S faktorjem ustvarjalnosti korigiramo osnovno vrednost nadomestila glede na okoliščine, v katerih je delavec oblikoval ustvarjalni prispevek in glede na stopnjo novosti prispevka. Z njim priznavamo sodelovanje drugih delavcev, ki so s svojim minulim delom omogočili rešitev problema. V prilogi sporazuma najdemo naslednji predlog:

Tabela za faktor ustvarjalnost (f_u) (tabela 2)

Okoliščine	Znana rešitev	Stopnja novosti	
		Izvirna rešitev	Popolnoma nova rešitev
pri rednem delu	0	0,3	1
poleg rednega dela	0,2	0,4	1,1
na drugih področjih dela	0,3	0,5	1,2

Prispevek delavca na podlagi ustvarjalnega dela se ugotavlja na osnovi rezultatov njegovega prispevka, ki se kažejo v povečanju dohodka tozda ali delovne organizacije. Pravico do nadomestila ima vsak delavec, ki z ustvarjalnim delom prispeva k povečanju dohodka. Ugotavlja ga strokovna služba ob zaključku obračunskih obdobij in je razlika med dohodkom, doseženim po rezultatu ustvarjalnega dela in dohodkom pred posegom. Ustvarjalcu se izplačuje nadomestilo ob ugotovitvi povečanega dohodka. Posebno nadomestilo se določa po formuli:

$$NP = PNo \times fu$$

PN = posebno nadomestilo
PNo = osnovna vrednost nadomestila
fu = faktor ustvarjalnosti

Poleg posebnega nadomestila pripada ustvarjalcu enkratni znesek kot nadomestilo za materialne stroške, ki jih je imel s svojim prispevkom.

Delavcu, ki je s svojim ustvarjalnim delom prispeval k izboljšanju delovnih oziroma življenjskih pogojev, vendar se to ne da prikazati s povečanjem dohodka, pripada enkratna denarna nagrada, izračunana po formuli:

$$N = NOD \times fp \times fu$$

N = nagrada za ustvarjalno delo

NOD = povprečni neto osebni dohodek v sozdu Iskra v preteklem letu

fp = faktor za pogoje

fu = faktor ustvarjalnosti (iz tabele 2)

Pri določanju faktorja za pogoje upoštevajo tozdi:

- Obseg ustvarjalnega dela, ki je fizično področje, na katerega ima ustvarjalno delo vpliv in je lahko:
 - majhen (vpliv na 1 – 5 delovnih mest)
 - srednji (vpliv na več kot 5 delovnih mest, na obrat, oddelek)
 - velik (vpliv na boljše življenjske pogoje v celem tozdu, ozdu ali širšem družbenem okolju).
- Težo ustvarjalnega dela, ki kaže na pomembnost prispevka za delovno organizacijo in je lahko:
 - majhna (prispevek za tozd nima bistvenega pomena)
 - srednja (tozd je tako izboljšavo že dalj časa pogrešala)
 - velika (za tozd je izboljšava izrednega pomena. Gre za bistveno izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev).

Za faktor za pogoje predlagamo naslednje vrednosti:

Obseg ustvarjalnega dela	Teža ustvarjalnega dela	f_p
majhen	majhna	0,5
majhen	srednja	1
srednji	majhna	1
majhen	velika	2
velik	majhna	2
srednji	srednja	3
srednji	velika	4
velik	srednja	4
velik	velika	5

(Tabela 3)

Da bi posebej motivirali optimalnejšo kakovost in zanesljivost proizvodov, predlagamo posebno nagrado za ustvarjalno delo tudi na tem področju, ki jo izračunamo po formuli:

$$N = \text{NOD} \times f_k \times f_u$$

N = nagrada za ustvarjalno delo

NOD = povprečni neto osebni dohodek v sozdu Iskra v preteklem letu

f_k = faktor za kakovost

f_u = faktor ustvarjalnosti (iz tabele 2)

Faza procesa

vzgrajevanja

kakovosti in

zanesljivosti

f_k

1 – 3

2,5

4–5

2

6–9

1

10

0,5

11

1,5

Faze procesnega vgrajevanja kakovosti in zanesljivosti so povzete po samoupravnem sporazumu o zagotavljanju kakovosti izdelkov in storitev v organizacijah Iskre.

Poleg posebnih nadomestil in nagrad lahko samoupravni organi odobrijo ustvarjalcem, katerih prispevek je bil posebno ploden, še druge oblike priznanj, kot npr. izredni plačan dopust, podelitev štipendije za reden ali izreden študij itd., če tako dopuščajo drugi samoupravni splošni akti.

PROBLEMATIKA IN PREDLAGANE REŠITVE

1. Za izhodišče izvrednotenja ustvarjalnega dela smo izbrali povečan dohodek.
2. Povečan dohodek ugotavljajo strokovne službe. Le v primeru, ko se povečan dohodek resnično ne da ugotoviti, določamo višino posebne nagrade na osnovi ocenjevanja z vnaprej določenimi kriteriji, kot jih navaja predlog samoupravnega sporazuma.
3. Vrednotenje ustvarjalnega dela in določanje posebnega nadomestila oz. nagrademorabitistimulativno da na ta način pospešujemo razvoj ustvarjalnosti in množično sodelovanje.
4. Predlagamo, da sprejmejo vsi tozdi Iskre enotne formule za izračun posebnega nadomestila oziroma nagrade za ustvarjalno delo, take, kot so predlagane v samoupravnem sporazumu. Prikazane tabele z vrednostmi posameznih elementov izračuna pa so le orientacijske in naj služijo le kot primer pri oblikovanju lastne lestvice znotraj tozda.
5. Minimalna vrednost posebnega nadomestila za eno leto je enaka 10 % povprečnega osebnega dohodka v sozdu Iskra za preteklo leto (na podlagi povečanega dohodka).
6. Ustvarjalec, ki bi oddal dokumentiran prispevek v obravnavo, dobi na osnovi predloga komisije za ustvarjeno delo enkratno nagrado v višini največ do 20 % povprečnega osebnega dohodka v sozdu Iskra za preteklo leto, za vzpodbudo, ne glede na to, da se njegov prispevek v danih pogojih ne more izkoristiti.
7. V vseh delovnih organizacijah se naj organizirajo strokovne službe, za pospeševanje inovacijske dejavnosti.

TOZD POLPREVODNIKI TRBOVLJE

Sindikat za nagrajevanje po delu

„Če so nekateri dobro plačani za slabo delo se pravi, da so drugi slabo plačani za dobro delo“, je zadnjič poudaril Mitja Ribičič. Tega se dobro zavedajo tudi v trboveljski Iskri in zato sindikat išče najboljše možnosti pravičnega nagrajevanja po delu. „Tudi strokovni ljudje si prizadevajo, da bi vsak dobil tisto, kar je zaslužil in kolikor je naredil“, nam je rekla predsednica sindikata v tej TOZD Stana Strniša.

Tako so dosegli, da je najnižji osebni dohodek, ki ga pa malokrat prejme malo delavcev, okrog 3460 din, seveda netto, nekvalificirani delavci pa zaslužijo tudi po 5100 din. Letošnji poprečni osebni dohodek pa je okrog 8420 din brutto.

Pri nagrajevanju so dali prednost produktivnemu delu, tako za nekvalificirane, kakor za priučene in kvalificirane. Prej se je dogajalo, da so bila boljše plačana administrativna delovna mesta.

To pa je imelo za posledico velik pritisk na administrativne službe. Šolanje ob delu je bilo vse preveč usmerjeno na administrativno, oz. ekonomsko smer. Po teh premikih vrednotenja dela, so se že pokazali prvi rezultati. Precej delavcev, ki obiskujejo šole ob delu se je vpisalo na poklicne šole in na tehnične šole in sicer smeri, ki jih v tovarni potrebujejo.

Ta način nagrajevanja je dosegel svoj namen. Sicer pa so Iskraši v Trbovljah z osebnimi dohodki nekje na sredini in je precej zanimanja za zaposlitev v Polprevodnikih.

Bistvo kriterijev za nagrajevanje po delu je doseganje pričakovane norme, se pravi predvidenih količin, ki so strokovno ocenjene in pa kvaliteta izdelkov oziroma opravljenega dela. Poleg tega je vsak delavec tudi osebno ocenjen za odnos do dela in znanje, ki ga ima, oz. ga vlagaja v svoje živo delo.

Imajo pa še več nerešenih vprašanj za ocenjevanje dela izven fizične proizvodnje. Osebnostne ocene so poleg urnih postavk in določenih količin še vedno preveč ohlapne, da bi bile dokončno merilo opravljenega dela zlasti strokovnih delavcev. Predsednica Stana Strniša pravi, da ni vedno lahko najti zaslug pri timskem delu strokovnjakov, kakor tudi krivcev za neuspeh ne.

Vendar so na splošno v kolektivu Polprevodnikov s trenutnim načinom nagrajevanja zadovoljni, saj je vsakdo do nekje osebno stimuliran, za svojo delavnost. „Sicer je pa vsak človek priden in prizadeven pri delu, če ve za kaj dela“, je zaključila misel Stana.

Vsi ti kriteriji nagrajevanja imajo tudi svoje vidne uspehe. V Iskri v Trbovljah so že oktobra dosegli osebne dohodke le za 3 %, vse ostalo so namenili za razširjeno reprodukcijo. Ob vsem tem so dvignili osebne dohodke le za 3 %, vse ostalo so namenili za razširjeno reprodukcijo.

Ob vsem tem pa niso pozabili tudi na družbeni in osebni standard. Lani so s sovlaganjem pridobili 10 sob na Lošnju za letovanja. Tako so omogočili večini sodelavcev, ki so hoteli na morje prijeten dopust, v posezoni pa so poslali na preventivno okrevanje precej delavcev, ki delajo na težjih delovnih mestih.

delavci pa lahko po potrebi naročijo tudi druge jedi in celo kosilo.

Ob vsej tej skrbi za kolektiv niso pozabili na potrebe domačega mesta in okolice, kjer zaposleni prebivajo. Tako so precej denarja namenili za celodnevno šolo, za novo knjižnico in za Dom za ostarele. Tako se Iskraši v Trbovljah tvorno vključujejo v krajevne skupnosti in občino. KF

TOZD NAPRAVE IN ORODJA

Dobro so delali

„Kar dobro smo delali, saj smo letni načrt celo presegli, čeprav delamo v premajhnih prostorih in manjka orodjarjev“, mi je rekel direktor Janez Blaž, ko sem ga vprašal, kako jim je šlo lani. Ta TOZD namreč dela orodja in naprave za vso IEZE, ki pa je ob precej živahni investicijski dejavnosti kar zahtevna.

Naj povemo, da govorimo o orodjarni Industrije elementov. Mnogi namreč zamenjujejo dve tovarni v Stegnah, ki jima vsi po domače pravimo kar orodjarna. TOZD Orodjarna namreč sodi v DO Avtomatika, TOZD Orodja in naprave o kateri govorimo, pa v IEZE.

TOZD je lani dobro delala. Proizvodni program so celo presegli za kake 3 do 5 %. Delali so orodja in naprave za vse TOZD v IEZE po malem, nekaj naprav in orodij naredijo namreč v posameznih tovarnah tudi doma, z lastnimi stroji, domači orodjarji.

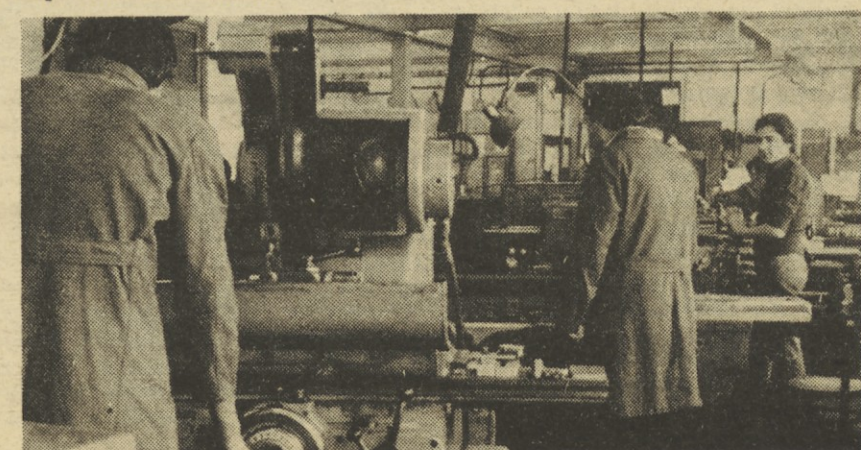
„TOZD Orodja in naprave je glede na velikost DO IEZE in na potrebe po TOZD še premajhna“, pravi direktor Blaž. „Predvsem imamo že zdavnaj premalo prostora in ni novih strojev, tudi če bi jih kupili, kam postaviti. To postaja že kar resen problem. Zato načrtujemo precejšnjo širitev delovnih prostorov v prihodnjem srednjeročnem načrtu. Zgradili bomo podaljšek k sedanji stavbi in tako povečali prostor in kapacitete za okrog 50 %.“

Druga največja težava pa so kovinarski kadri. Vse preveč kovinarjev odhaja v druge poklice in zato jih orodjarne močno pogrešajo. Izkušen kovinarjev ni tako malo, vendar si ti poiščejo drugo, „manj umazano“ delo v režiji, upravnih službah ali kje drugje. Samo ne ob strojih, pili in oljnatih zobatih kolesih. Tu bo moral še kaj reči družboslovni strokovnjak. Zakaj je to delo, ki je bilo še nekaj let nazaj tako cenjeno (in dobro plačano) postalo tako nezanimivo za mlade ljudi.

V TOZD Naprave in orodja so lani naredili zanimivo akcijo. Po ljubljanskih osemetkah so v osmih razredih razdelili nad 3000 prospektov o delu kovinarjev in učencem ponudili študentske ter jih povabili na ogled tovarne. Akcija je uspela. Na ogled in razgovor je prišlo kakih 30 učencev in precej jih je zaprosilo za študentske in se vpisalo v šolo v Kovinarski center v Litostroju, kjer se pripravljajo študentski IEZE na bodoče kovinarske poklice.

Tako so si v tej TOZD zagotovili kader za prihodnja leta, ko bodo še razširili svojo dejavnost.

Lansko leto so dobili v TOZD Naprave in orodja tudi lastno konstrukcijo. Prej je namreč ta delala v okviru skupnih služb. Sodelovanje se je obneslo, pravi direktor Blaž. Škoda je le, da se TOZD bolj intenzivno ne opredelijo za rekonstrukcije svojih naprav. Preveč je namreč širokih želja za spremembami tehnologije in delovnih naprav. Te želje pa so včasih premalo ozko definirane in strokovno dognane. Tako se nekateri dobri načrti za posodabljanje, avtomatizacijo in mehanizacijo proizvodnje vlečejo vse predolgo in s tem zamujajo čas, ko bi lahko najbolj plodno in akumulativno delale. Za vso to dejavnost je na razpolago konstrukcija IEZE, ki niti ni preobložena z delom. FY

V TOZD Naprave in orodja.

Mladi v Šentjerneju se bodo reorganizirali

Šentjernejska Iskra se je lani reorganizirala in tako imajo od 1. 1. 1980 tri samostojne TOZD. Sindikalna organizacija se je temu prilagodila že pred dvema letoma. Mladinci pa so še vedno v eni osnovni organizaciji. Predsednika OO ZSMS v Šentjerneju, Darineta Kušljana smo povprašali, kako se bodo prilagodili novi organizaciji svojih TOZD in kaj mladi delajo v tej tovarni.

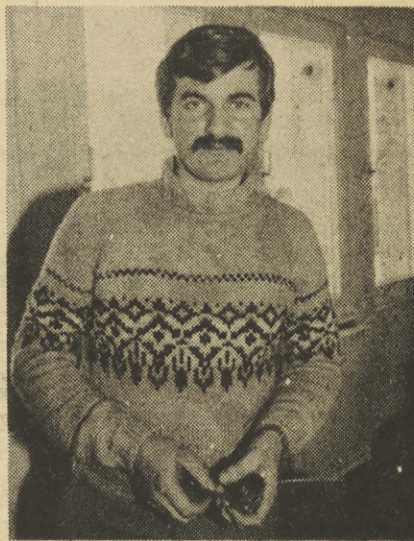
Iz sedanje ene osnovne organizacije ZSMS bodo že letos ustanovili 3 in sicer v vsaki TOZD. Članov mladine je toliko, da bodo vse tri osnovne organizacije imele z reorganizacijo celo boljše pogoje dela in bodo vsaka zase, kot samostojna zaključena enota lahko delale bolj intenzivno.

Predvidevajo 3 OO ZSMS po TOZD: v Uporih, v Potenciometrih in hibridih v Industrijski elektroniki v Kostanjevici. Načrt reorganizacije predvideva, da bi obdržali še precej povezave in imeli morda tudi skupno delegacijo v Koordinacijskem odboru v delovni organizaciji in SOZD Iskra. Šentjernej je namreč daleč od Ljubljane, kjer so navadno seje in na ta način bi bili mladi enostavneje zastopani v Koordinacijskih odbori.

Kakor vsako novo rojevanje pa ima tudi nastajanje treh osnovnih organizacij mladine svoje težave. Že na sestankih in sejah se težko dobijo, ker delajo v treh izmenah. Po končanem delu pa so mladinci vezani na avtobuse, ki jih takoj odpeljejo domov. Vendar meni predsednik Darine Kušljan, da bo delo v treh osnovnih organizacijah zaživelo že v kratkem, saj bodo po volitvah novih izvršilnih odborov prišle nove moči.

Prav zdaj se iztekajo mandati dosedanjim delegatom v Izvršilnem odboru in hkrati z volitvami bodo izvedli tudi organizacijske spremembe. Nove osnovne organizacije bodo imele v Kostanjevici okrog 30 članov, v Potenciometrih in hibridih približno 100 članov in v Uporih 100.

Mladi so bili lani kar živahni. Večina dela je bila v povezavi z mladino v krajevni skupnosti, nekaj pa so

Predsednik mladine v šentjernejski Iskri Darine Kušljan.

ga opravili tudi sami v tovarni. Največji podvig je bila gotovo delovna akcija ob gradnji vodovoda k spominskemu domu Zveze borcev. Po nedostopnem zemljišču, kamor ne pride ne voz ne motorno vozilo so izkopali okrog 3 km jarkov za vodovod, večina noma v živo skalo, na rokah so kilometre in kilometre daleč nanosili cevi in pomagali pri montaži in zasipanju. Pri vsem tem delu so pomagali tudi Iskri mladi.

Sicer pa je delo potekalo v kar ustaljenih tirih v sodelovanju pri kulturnem delu na vasi, pri Iskri godbi na pihala, v več ansamblih z vrsto nastopov. Tudi v športu niso počivali. Najživahnejše so bile rokometnašice, ki so dosegle največje uspehe. Domači klub, v katerem je več mladink iz Iskre je prišel v 2. zvezno ligo. Tudi nogometaši so dosegli nekaj vidnejših uspehov. Smučarji, strelci, kegljači in šahisti pa so se pomerili na zimskih in letnih Iskrinih igrah in na občinskih tekmovanjih.

Zlasti so mladi Iskraši sodelovali pri knjižnem sejmu, ki ga je organizirala kar v tovarni Mladinska knjiga. Tudi na družbenopolitičnem področju so bili zelo aktivni. Sodelovali so v vseh javnih razpravah ob sprejemanju samoupravnih splošnih aktov. KF

INDUSTRIJA IZDELKOV ZA SIROKO POTROŠNJO

TOZD TGA RETEČE

Povezava Reteče—Smederevska Palanka

Vrsta slovenskih občin in krajev sodeluje z občinami in kraji v drugih jugoslovanskih republikah in pokrajinah. Zlasti popularen naziv za takšna sodelovanja je pobratenost, bodisi občine, mesta, bodisi krajevne skupnosti. Primer, pravzaprav zgleden primer takšnega sodelovanja, je povezovanje škofjeloške občine in občine Smederevska Palanka.

Obe področji imata po podrobnejšem pregledu precej možnosti za skupno delo. V prvi vrsti gre za skupno delo na gospodarskem področju, kot povsod dogod po seveda ne gre zanemariti številnih možnosti kulturnih in športnih izmenjav. Značilnosti obeh občin so v marsičem dopolnilne – gospodarstvo občine Škofja Loka ima razvite proizvodne in razvojne načrte, manjka pa ji delovne sile vseh struktur in kvalifikacij. Ravno obraten primer pa je v Smederevski Palanki – nimajo tistega, s čimer se lahko pohvali loško gospodarstvo, v zameno za to pa ima obilico delovne sile, v glavnem neizkoriščene. Možnosti za skupno akcijo so torej na dlani.

Na osnovi spoznanj, da imajo v Tovarni gospodinjstskih aparatov v Retečah razvite in dobro tekoče

proizvodne in razvojne načrte, urejeno notranjetrgovinsko in zunanje-trgovinsko poslovanje, primanjkuje pa jim delovne sile, ki je je v Smederevski Palanki dovolj, se je rodila ideja za povezavo.

S predstavniki omenjene občine so se pričeli pogovarjati o možnosti izgraditve obrata v enem od krajev v bližini Smederevske Palanke. Tam so pokazali polno pripravljenost, da po svojih močeh prispevajo k čimprejšnji izgradnji. Nezaposlenost bi se z gradnjo takšnega obrata zmanjšala, občina pa je pripravljena sodelovati z zemljiščem, komunalno ureditvijo, strokovnimi kadri in seveda tudi finančno.

Gradnja obrata v relativno nerazvitem območju ene od srbskih občin pa ne bo koristila le prebivalcem Azanja – kraja, kjer nameravajo zgraditi proizvodne prostore – temveč tudi Tovarni gospodinjstskih aparatov v Retečah in celotnemu loškemu gospodarstvu. Prenos dela proizvodnega programa drugam bo omogočil razširitev asortimana in plasmana škofjeloškega gospodarstva in programa tovarne v Retečah.

Do kod pa so pravzaprav prispela dogovarjanja? Prvi stiki so bili navezani ob obisku predstavnikov občine Smederevska Palanka v Škofji Loki, skupno so pretehtali možnosti za sodelovanje. Od septembra lani, ko se je vse to pričelo, pa so pričele z delom strokovne ekipe. Sestavljajo jih strokovnjaki iz TOZD TGA in strokov-

(Nadaljevanje na 6. strani)

DELOVNA ORGANIZACIJA ISKRA INVEST SERVIS

SKRB ZA KADRE V INVEST SERVISU

(Nadaljevanje s 4. strani)

motivov (slabša perspektiva, slabi odnosi, neprimerne delovne okoliščine, težave zaradi dislociranosti in drugo). Ob tem nas boleče zadeva tudi prevzemanje kadrov iz drugih DO Iskre („vrbovanje“, kot pravijo na jugu). V tem oziru bi bilo nujno doseči dogovor o medsebojnem spoštovanju oziroma o obveznem sporazumu obeh partnerjev.

Kaj pa izostajanje z dela, ta „fluktuacija v malem“?

Bolezni izostanki do 30 dni znašajo 3,3 % in so še v porastu, boleznine nad 30 dni dosegajo 2,1 %, porodniški dopusti 2,3 letni odhodi vzamejo 7,2 % časa, državni prazniki 3,2, drugo pa 1,3 %, v glavnem izobraževanje. Efektivno izkoriščamo delovni čas torej 77 %. Nadurnega dela je v strukturi vseh plačanih ur le 4,1 % in še to je v upadanju.

Kako skrbite za naraščaj?

Letno pošiljamo večje število delavcev na funkcionalno izobraževanje, predvsem tehnični kader, ki naj na tečajih dopolni usposobljenost, zlasti za preventivno vzdrževanje. Imamo tudi 6 študentov in 9 sodelavcev, ki se izobražujejo ob delu. Srednjeročni program predvideva stalno povečanje vseh oblik izobraževanja.

Malo neresno vprašanje: ali ne bo kmalu prišel čas, ko bo treba študenti celo čistilke?

Res je prav te delavke najtežje najti, celo težje kot kvalificiranega delavca.

K najtehtnejšim nalogam kadrovske službe sodi nedvomno uvajanje in spremljanje novih sodelavcev.

Vsi novi vzdrževalci gredo v tečaj za varnost pri delu, uvajanje pripravnikov je urejeno s programi, ki so za vsakega individualno pripravljeni. Starejšim sodelavcem sistematično odpiramo odgovornejša dela in naloge, v okviru njihove usposobljenosti seveda. Receptorka postane samostojna receptorka, deservirka samostojna servirka.

To je pot interne kvalifikacije, ko npr. kurir dobi delo poštnega manipulanta.

Se pri sprejemu poslužujete tudi testiranja?

Boštjan Murauš.

S testnimi postopki ugotavljamo zaželeno sposobnost in osebnostne lastnosti pri sprejemu novih sodelavcev, dalje ob predvidenih novih razporeditvah, napredovanju.

Kaj pa družbeni standard, to je streha nad glavo, stanovanje?

To so stvari, ki ljudi najbolj živo zanimajo. Stanovanjski problematiki posvečamo tudi mi precejšnjo pozornost. Lani smo sprejeli nov pravilnik o reševanju stanovanjskih potreb naših sodelavcev. Na podlagi razpisa ugotavljamo javljene potrebe, nato kandidate razvrstimo po zbranih točkah na prioriteten seznam. Med leti 1975 do 1977 smo lahko dodelili 15 stanovanj, nakar je nakup stanovanj zamrl. L. 1977 je pet delavcev dobilo stanovanjski kredit, l. 78 enajst, l. 79 sedem.

Za leto 1980 planiramo eno tretjino razpoložljivih sredstev za kredite, dve tretjini pa za nakup. V l. 1981 bo ta številka celo znatno porasla. Trenutno imamo še 18 nerešenih prošilcev za najemna stanovanja, od tega 4 samohranilke. Ostali primeri se rešujejo s kreditiranjem.

In družbeno življenje?

Kot vsi Iskraši v gostišču Bormes, na prijetnem kraju blizu Ljubljane, kjer si gozd in travnik podajata roko, prirajamo v maju mesecu piknik. O športnih prireditvah, šahovskih tekmovanjih, smučarskih tečajih, abonmajih za gledališče, vstopnicah za plavalni bazen pa vam bo lahko kaj več povedal predstavnik sindikalne podružnice.

Tudi dobro in lepo urejeno menzo imajo. Topli obroki so zelo kvalitetni,

Povezava Reteče-Smederevska Palanka

(Nadaljevanje s 5. strani)

njaki iz občine Smederevska Palanka. Razdelili so si tudi naloge – elektroizvedbo je prevzela delovna organizacija „Elektro-Morava“, občinski organi pa so določili lokacijo, odobrili zemljišče in vključili izgradnjo objekta v gospodarski plan za letošnje leto. Obenem so se obvezali še za ureditev infrastrukture.

Dogovorili so se, da izgradijo obrat s funkcionalno površino med 1300 in 1500 kvadratnimi metri, trenutno pa se pripravlja samoupravni sporazum, ki bo urejal medsebojne pravice in dolžnosti obeh strani.

V tovarniških prostorih, ki jih bodo zgradili s sovlaganjem, bo dobilo delo 120 delavcev. Finansiranje osnovnih sredstev bo temeljilo na združevanju sredstev in skupnem vlaganju Ljubljanske Banke in TOZD TGA. V grobem bo to obrat za proizvodnjo malih gospodinjskih aparatov. Tovarna teh aparatov iz Reteče bo tja prenesla kompletno tehnologijo in se zadolžila za inštruiranje delavcev – za vpeljavo proizvodnje in seveda za spremljanje nadaljnega poteka poslovanja. Celotna finančna konstrukcija tega načrta pa vsebuje 40 odstotno udeležbo TOZD TGA, po 30 odstotkov pa bosta prispevali Ljubljanska Banka in Invest Banka iz Smederevske Palanke.

V prvi fazi dela v novem obratu bo potekala montaža ventilatorskih peči – kaloriferjev (približno 130.000 kosov letno), sestavljali bodo sušilce za lase (300.000 kosov letno), kavne mlinčke (50.000 kosov na leto), v okviru njihovega proizvodnega programa pa bodo vsako leto sestavili še okrog 40.000 kosov malih kozmetičnih aparatov. Obseg finalnega poslovanja v letu 1982 bo po predvidevanjih 200 milijonov dinarjev.

Izdelava investicijskega elaborata za predvideno izgradnjo poteka v Smederevski Palanki, ki obdeluje lokacijski, gradbeni in energetski del, ekonomsko plat pa so prevzeli v Retečah v sodelovanju z Delovno organizacijo in Iskrinimi instituti.

V reprodukcijskem smislu bo obrat

ozko povezan z matično tovarno v Retečah, tako da je rešeno tudi statusno vprašanje.

Gradnja obrata, ki je prostorsko nameščen v povsem tujem okolju in seveda tudi geografsko zelo oddaljen, pa seveda ni povsem enostaven podvig. Zlasti v začetku predvidevajo precejšnje težave, ki pa jih ne bo malo le v vpeljavanju proizvodnje. V začetni fazi bo namreč potrebno vse izdelke transportirati, sami transportni stroški pa bodo seveda vplivali tudi na ekonomičnost. Projekt v bodočnosti predvideva tudi proizvodnjo polizdelkov. To bo z ekonomskega stališča nujno, kajti prevozniki stroški bi verjetno postali pretesna ovira za rentabilno poslovanje.

Ob vpeljavanju proizvodnje bo potrebno precej pozornosti za postopnost prenašanja tehnologije in proizvodnega programa nasploh. Takojšnji prenos zaradi cele vrste vzrokov ne bi bil uspešen. Predvsem velja poudariti, da bodo v novem obratu pretežno zaposleni delavci in delavke, nevarni industrijske proizvodnje, zato seveda tudi brez potrebnih delovnih navad. Vpeljavanje kadra bo zato še posebno zahtevno opravilo. Prav zato je obdobje od letošnjega do leta 1982 predvideno v prvi vrsti za vpeljavanje in celotno uvajanje proizvodnje.

Kako pa bo prenos pomembnega dela proizvodnega programa iz Reteče v pobrateno krajevno skupnost Azanje vplival na matično tovarno? Zanje bo pomembno predvsem to, da bo sprostitve delovnih sredstev in seveda kadra omogočila proizvodnjo novih izdelkov – avtomatskih opekačev kruha. V Tovarni gospodinjskih aparatov so namreč sklenili zelo obsežno pogodbo z zahodnonemško firmo AEG, ki obsega letno dobavo 200.000 kosov teh izdelkov. Vrednost te pogodbe se giblje v višini 4,5 milijonov zahodnonemških mark na leto, to pa je vsota, ki bo zadostovala za celotno nabavo reprodukcijskega materiala; istočasno pa bo verjetno mogoče računati tudi na suficit teh sredstev.

Stane S.Fleischman

Sestanek predsedstva KS ZSMS DO Široka potrošnja.

Vrsta problemov

Na sestanku koordinacijskega sveta osnovnih organizacij ZSMS DO Široka potrošnja, ki je bil v Škofji Loki 9. januarja, so člani brez dlake na jeziku spregovorili o problemih.

Težave so številne, v glavnem pa so enake v vseh osnovnih organizacijah. Premajhna zainteresiranost za delo v vrstah socialistične mladine, stalno isti krog aktivnih, slaba vključenost mladine v delo samoupravnih in drugih organov v TOZD, preslaba povezava mladinske z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, kritične besede pa so člani namenili tudi delovanju in akciji mladincev – članov ZKS.

Sestanek je imel pravzaprav dvojni namen – spregovoriti o tekočih problemih, predvsem pa izluščiti teme za mladinski seminar, ki je po besedah vseh mladincev že nujno potreben. Čeprav udeležba na sestanku ni bila najboljša – svet je bil komajda sklepčen, pa se je v razpravi izkristaliziral dnevni red seminarja. Konec marca bodo obravnavali predvsem kritične točke delovanja mladine, vlogo koordinacijskega sveta na ravni delovne orga-

nizacije, sestavili bodo plan dela in nalog tega organa za prihodnje obdobje, poklicali pa bodo tudi predavatelje z republiške konference, ki bodo prisotnim pojasnili značilnosti in oblike kolektivnega vodenja. Hkrati s seminarjem bodo pripravili tudi redno letno konferenco.

Na sestanku so člani sklenili tudi poživiti pretok informacij med posameznimi osnovnimi organizacijami, kar bo osnova za uspešnejše delo v bodoče. Določili so odgovorne za razpošiljanje vesti, ki bodo v vsaki osnovni organizaciji zlasti v začetnem obdobju izredno pomemben člen za uspešnejšo povezavo dela znotraj delovne organizacije.

V nadaljevanju sestanka so člani spregovorili še o iskanju akcijskih ciljev mladinske organizacije in o problemih, specifičnih za posamezne TOZD, oz. osnovne organizacije. S tem v zvezi so se dotaknili tudi vprašanja dislociranih obratov in možnosti boljše delovne povezave, spregovorili pa so tudi o pomenu fluktuacije (pereč problem predvsem na Pržanu) in angažiranja mladine pri disciplinskih in stanovanjskih problemih mladine. Fleischman

TOZD ELEKTROMOTORJI

Prisrčno sprejeti upokojenci

Vsako leto v Železnikih organizirajo srečanje upokojencev. Tradicionalen je tudi „dnevni red“ teh srečanj – pogostitev, nekdanji aktivni člani tovarne se pogovorijo s tistimi, ki so za njimi prevzeli skrb za nadaljnje delo, ob zaključku pa jih navadno povabijo, da si ogledajo delovne prostore.

Podobno je bilo srečanje tudi ob zaključku preteklega leta. Direktor TOZD Tovarna elektromotorjev je upokojence seznanil z najnovejšimi dosežki kolektiva, poudaril je zlasti gradnjo novih delovnih prostorov z

S srečanja upokojencev.

besedami: „... Želim, da bi se uresničila naša dolgoletna želja in, da bi vas prihodnje leto že lahko sprejeli v novih prostorih...“

Ob tej priložnosti so upokojenci članom kolektiva podelili tudi priložnostna darila – Iskrine koledarje.

Fleischman

TOZD TGA RETEČE

Široko zasnovana razprava

Občni zbor delavcev TOZD TGA Reteče.

V Tovarni gospodinjskih aparatov v Retečah so imeli 8. januarja občni zbor, na katerem so razpravljali o vrsti

aktualnih vprašanj. Razprava, ki je bila organizirana po oddelkih, je bila namenjena informaciji o predvidenih

INDUSTRIJA AVTOELEKTRIČNIH IZDELKOV

IZVOZNI REZULTATI NAD PRIČAKOVANJI

Te dni pripravljajo strokovne službe v novogoriški Iskri – Avtoelektriki poslovna poročila – zaključne račune o poslovanju v lanskem letu. Izvozni rezultati so že znani, podatki so razveseljivi, zato smo zaprosili Ivana Lisjaka, vodjo izvoza v TOZD – Komerciala, da nam poda širšo oceno in primerjavo z izvoznimi rezultati v letu 1978 in 1979.

Kakšna je pravzaprav vrednost izvoza v lanskem letu v Avtoelektriki? Rezultati o vrednosti izvoza so dokaj razveseljivi in obetavni. Izvozili smo za 116,69 % planiranega izvoza, če pa ocenjujemo primerjavo izvoza v letu 1979 z lanskim letom ugotovimo, da je le-ta večji za 16,87 %. Vendar moram ob tem poudariti, da ta podatek ni povsem realen, zaradi različnega načina obračunavanja posrednega izvoza. Ocenjujemo pa, da je realno povečanje v primerjavi z letom 1978 31,93 %, skupni blagovni prihodek iz izvoza v lanskem letu pa znaša 114,39 % planiranega. V primerjavi z letom poprej je bil skupni blagovni prihodek lani za 40,76 % večji.

Kaj pa direktni in posredni izvoz ter izvoz preko kooperacij?

Direktni izvoz plačljiv v konvertibilnih valutah računat po dnevnih tečajih, smo presegli za 8,68 % od

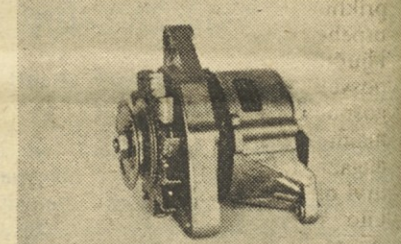
Najboljše rezultate so vsekakor dosegli v tovarni generatorjev in elektronike, saj so presegli letni plan za 50,3 %, sicer pa pogledimo, kako je potekal izvoz, oziroma procentualni preseg izvoza od planiranega v ostalih TOZD. V tovarni malih zaganjalnikov 107,43 % od planiranega, v tovarni velikih zaganjalnikov 139,85 % planiranega, v tovarni vžigalnih tuljav v Bovcu 136,43 % od planiranega, v tovarni žarnic Ljubljana 98 % plana, v tovarni AET Tolmin pa 96 % plana.

V tovarni odlitkov v Komnu pa planirani izvoz ni bil realiziran, ker so

Še aktivnejši kot lani

Mladi v novogoriški Iskri – Avtoelektriki so resno poprijeli za delo. Po štirih delovnih dnevih v tem letu so se že sestali in obravnavali več pomembnih vprašanj, zadali pa so si več nalog, ki jih nameravajo izpeljati že v tem, oziroma v prihodnjem mesecu. Sicer pa pogledimo, kako je potekal sestanek koordinacijskega sveta osnovnih organizacij ZSMS.

Na sestanku koordinacijskega sveta so povabili tudi vodjo splošno kadrovskega sektorja, njihovega mentorja Pavla Mermolja in ga poprosili, da bi podal celovito oceno o sedanjem političnem položaju v svetu, s posebnim poudarkom na vojaško-politično situacijo v Afganistanu. V preprosti in

Veliko alternatorjev iz Avtoelektrike na tuja tržišča.

nastale nekatere spremembe po podpisu izvoznih pogodb.

Torej smo lahko z letošnjimi izvoznimi rezultati zadovoljni, nikakor pa nas ne smejo zavesti, zato bomo morali v tem letu posvetiti temu področju vso pozornost in še veliko več narediti. M. R.

Predsednik ZSM Valter Bensa izročil dosedanjemu sekretarju Simonu Bratožu plaketo za prizadevno delo.

razumljivi besedi je mentor mladim prikazal sedanj položaj, dotaknil pa se je tudi stabilizacijskih ukrepov porabe, osebnih dohodkov, koriščenj sklada skupne porabe, gospodarskega stanja v svetu in pri nas ter da poseben poudarek na posvečanju pozornosti delavcem iz drugih republik. Njegovo izvajanje so mladi ocenili kot izredno koristno, dobrodošlo in povedano v pravem trenutku. S takim načinom seznanjanja o najaktualnejših dogodkih doma in v svetu nameravajo nadaljevati tudi v prihodnje.

Dosedanji sekretar mladih Simon Bratuž odhaja na novo delovno dolžnost izven delovne organizacije Avtoelektrika. Zato so se člani KS po predhodnem temeljitom pregledu možnih kandidatov za novega sekretarja so-

(Nadaljevanje na 7. strani)

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

OOZK prisotna na vseh področjih

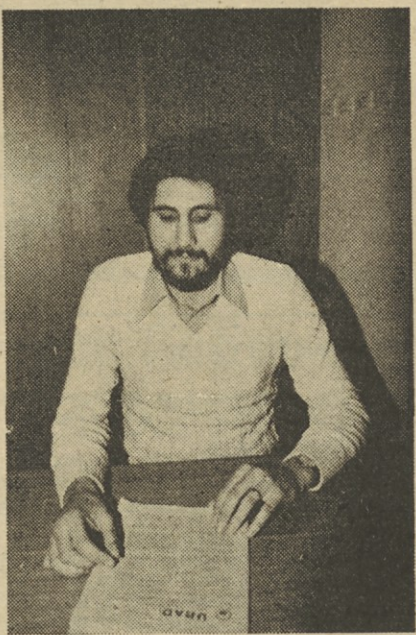
V prejšnjih številkah našega glasila smo poročali o dosedanjem delu članov zveze komunistov v osnovnih organizacijah temeljnih organizacij novogoriške Iskre – Avtoelektrike. To tematiko zaključujemo danes s pregledom dela članov ZK v delovni skupnosti skupnih služb, saj so tudi oni na volilni konferenci pregledali poročilo o dosedanjem delu in izvolili novo vodstvo.

Dosedanji sekretar OO ZK v DSSS Bogdan Soban je uvodoma dejal, da cilj poročila ni v tem, da bi prikazal delovanje OO ZK v najlepši luči, niti, da bi izrazilo kritično ocenili delovanje, ampak da bi podal objektivno oceno, ki naj bi služila za nadaljnjo aktivnost osnovne organizacije.

Osnovna organizacija v skupnih službah je bila angažirana na vseh nivojih, tako na gospodarskem, samoupravnem in družbenopolitičnem, vendar pa se njena vloga ni odražala na vseh področjih v taki meri, kot bi se morala. Delno je to posledica vse večje vloge, ki jo dobiva sindikat kot družbenopolitična organizacija, delno pa je to posledica premajhne aktivnosti tako članov, kot vodstva OO. Vsekakor pa je svoje prispevala tudi nova organiziranost ZKJ, ki je odpravila formalno povezanost osnovnih organizacij v delovni organizaciji tako, da je nastal problem pri koordiniranju nekaterih skupnih akcij. Kljub temu pa so nekaj skupnih akcij izpeljali.

Delo zveze komunistov na področju organiziranosti delovne organizacije se je odražalo predvsem skozi sodelovanje pri pripravi in sprejemanju sistemizacije in pri konstituiranju temeljnih organizacij: Inštitut za avtoelektriko in Komerciala. Problematika sistemizacije je bila predmet obravnave na političnem aktivu, kjer so sprejeli konkretne naloge, žal pa so bili realizirani z občutno zakasnitvijo.

Komunisti v DSS so se prav tako priključili široki akciji obravnave uspehov gospodarjenja ozifoma zaključnih računov. Na sestankih so posvetili veliko pozornost slabemu gospodarskemu položaju v tovarni malih zaganjalnikov. Prav tako so bili angažirani v razpravi o merilih in delitvi osebnih dohodkov. Premalo pa je bilo do sedaj izrečenega o delitvi skupnega prihodka, kar je bistveno vprašanje današnje organiziranosti. Delitev skupnega prihodka je danes zašla v „slepno ulico“, zato je nujno potrebno zastaviti široko akcijo, da se stvari na tem področju premaknejo. Tudi pri kreiranju kadrovske politike so sodelovali komunisti DSSS. Že na začetku so sprejeli sklep, naj se namešča delavce na delovna mesta le z ustrežno izobrazbo. To stališče so zagovarjali na vsaki komisiji za delovno razmerja, vendar pa splet okoliščin ni vedno dopuščal izvajanje tega sklepa. Izjeme pa so nekako opravi-

Novo izvoljeni sekretar OO ZK v DSSS-Bojan Lovrič.

čevali s pojavom vse večje fluktuacije v zadnjem času.

V kongresnem letu (1978 – 8. kongres ZKS in 11. kongres ZKJ) so v osnovni organizaciji pripravili razprave o predlogu kongresnih dokumentov, prav tako pa so organizirali predkongresne aktivnosti, kamor je spadalo tudi evidentiranje novih članov za sprejem v zvezo komunistov. Dlje časa pa so se zadržali pri obravnavi dela Edvarda Kardelja „Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja“.

Na področju izobraževanja in informiranja članov ZK so naredili korak dlje. Informacije so zajemale predvsem zunanje politične dogajanja (Jugovzhodna Azija, Vietnam, Kampučija). Izredno veliko pozornost so posvetili 6. konferenci neuvrčenih držav v Havani, prav ob tej priložnosti pa so povabili v delovno organizacijo Jožeta Smoleta, ki jim je podal širo informacijo o gibanju neuvrčenih v Havani. Zveza komunistov v DSSS se je aktivno vključila v široko akcijo za podružbljanje aktivnosti splošnega ljudskega odpora. Ustanovili so komiteje za SLO, naloga teh pa je preprečevanje nastajanja izrednih stanj. Novoustanovljeni komiteji so sodelovali tudi pri vsesplošni akciji NNNP.

Predmet obravnave tako v osnovni organizaciji kot na političnem aktivu je bil tudi nezadovoljiv nivo discipline v delovni organizaciji. Sprejeta so bila stališča do tega problema in dane zadolžitve ustreznim strokovnim službam.

Na koncu volilne konference so izvedli javne volitve in soglasno sklenili, naj odselej vodi osnovno organizacijo ZK v delovni skupnosti skupnih služb Bojan Lovrič. Člani sekretariata pa so: Simon Bratuž, Tase Lazovski, Aleksandra Kokelj, Desanka Tomanovič, Bojan Mahorčič, Bogdan Soban in Aleksander Šuligoj.

M. R.

V petek, 11. januarja 1980, je bila v avli ATC na Laborah odprta prva razstava sodobne jugoslovanske grafike. Pripravila sta jo Zveza združenj likovnih umetnikov Jugoslavije in Jugoslovanska galerija reprodukcij umetniških del v sodelovanju s kulturno komisijo kranijske Elektromehanike. Svoja dela razstavljajo najpomembnejši sodobni grafiki iz vseh republik in pokrajin. Značilna zanje je raznovrstna tematika, izhajajoča iz realizma. Ta realizem grafiki razvijajo v različnih smereh in v razvoju dosega različenost, nekateri prispejo celo do nadrealizma. Razvojna raznolikost in tematska neenotnost se pogosto odražata tudi na eni in isti grafiki. Res, da ima ta prva razstava še nekatere pomanjkljivosti, vendar kljub temu izpčuje trdno zastavljeno pot sodobnih grafikov v jugoslovanski umetniški prostor.

E. K.

Založba Borec: Teža na domači ustvarjalnosti

„Založba Borec iz Ljubljane bo v letu 1980 po že sprejemem programu natisnila skupno 26 knjig, od teh kar 19 knjig domačih avtorjev in sedem knjig prevodov“, nam je za uvod povedal glavni urednik založbe Leopold Suhodolčan.

„Štajerska 1941“ je delo Rada Zakonjške, ki ga je avtor pripravil več let in nam bo predstavilo slovensko štajersko v zgodovinskem letu 1941, ko so nacisti na ves glas razglašali, da se je štajerska enkrat za vselej vrnila v nemški raj. Komunisti so s hudimi žrtvami dramili ljudi in popeljali že v prvih mesecih partizane v boj proti „večnemu in nepremagljivemu nemškemu stroju“. Pred bralcem se zvrstijo poglavja, ki govorijo med drugim o kulturbundovskem terorju, aretacijah, izseljevanju in streljanju zavednih Slovencev – štajercem, o delu partije v tem obdobju, ustanovitvi prvih partizanskih čet na štajerskem in njihovih prvih akcijah na Pohorju, v Saleški, Mislinski dolini, v revirjih itd. pa do upora v Posavju ter končno o okupatorjevih krutih reakcijah na začetku osvobodilnega gibanja.

France Filipič je avtor dela „Poglavja iz revolucionarnega boja jugoslovanskih komunistov med vojnama“. Naš avtor se je že doslej uveljavil kot raziskovalec in publicist pa je v tej knjigi zbral svoje najnovejše zgodovinske razprave in sicer: nekatere značilnosti delavskega revolucionarnega gibanja v Mariboru in njenem zaledju v letih 1921–1925, Pet desetletij po spopadu z Orjuno v Trbovljah, Tretji kongres SKOJ, KPJ v Sloveniji v času Osmo konference zagrebških komunistov, Politični obsojenci v mariborski kaznilnici, Tito v mariborski kaznilnici in čas obnove KPJ v Sloveniji, Moša Pijade „Martovska revolucija“, Partijska organizacija v Sloveniji v obdobju ustanovitve kongresa KPS, Mladinsko mirovno gibanje v letu 1936 v Sloveniji, Slovenija leta 1938, Češkoslovaška kriza 1938 in Slovenci. Delo bo izšlo ob šestdesetletnici KPJ.

Miha Klinar je za svojo pesniško zbirko „Novembrska balada“ prejel Kajuhovo nagrado in žirija je zbirko ocenila kot občuteno partizansko liriko, ki bi, če bi bila objavljena takrat, ko je nastajala (1944) ali takoj po vojni, počela nemajhno priznanje. Bor, Levec, Kosmač, Minatti bi se ne sramovali avtorjeve sosesčine. Pesmi je pisal borec Ziljske čete in tako pesmi tudi odsevajo koroško in gorenjsko barvitost. To so nevsiljive pesmi, intimne po vsebini in načinu izpovedovanja, posebej še med njimi Dobrač, Počitek, Glad, Pesem o Mojci, Požgana vas, Žalostinka in druge.

Vsekakor je redkost, da napiše slovenski igralec knjigo. Aleksander Valič pa je prijel za pero in napisal spomine pod naslovom „Frontniki“. Njegovi spomini pa so še posebej dragoceni, saj pripovedujejo o našem gladišču v času narodnoosvobodilnega boja, ko je bilo delovanje gladišča v partizanih že samo po sebi nekaj izjemnega. Valič je popisal svoja doživljanja in seveda doživljanja in delo svojih tovarišev slikovito, dokumentarno, a brez velikih besed, zato pa njegova pripoved resnično zaživi in je partizanstvo tako, kakršno je bilo: bojovito, iznajdljivo, pa tudi nerodno, a vedno po svoje šegavo, tudi v najtežjih dneh. Igralec in partizan nam pripoveduje o nenavadnem poslanstvu: kako je na improviziranih odrih, na prostem, pod kozolci ali pa po kmetijskih hišah navduševal ljudi za boj, jih s šegavostjo spravil v dobro voljo in jim vival poguma tako, da je smel nasproti. Frontniki so zato dragoceno in pošteno pričevanje.

V spominsko zvrst sodi tudi knjiga Antona Čamernika – Toneta „Spomini na sodne zapore“. Dejstvo je, da tovrstnih pričevanj pri nas močno primanjkuje. Avtor naših spominov je bil do septembra 1942 upravitelj sodnih zaporov v Ljubljani. Ker je do te zaposlitve prišel po sili razmer in ne iz „prepričanja“, in ker so tudi bile njegove simpatije na strani preganjenih, je

sicer lahko na svojem delovnem mestu dosti pomagal jetnikom s humanimi in korektnimi postopki. V sodniških zaporih je pomagal organizirati OF in VOS, vodstvo OF je bilo prek njega vedno pravi čas obveščeno o usodi posameznih jetnikov. Njegovo pričevanje vsekakor dopolnjuje podoba osvobodilnega gibanja v Ljubljani, podoba v tako pomembni ustanovi, kot je bilo sodišče.

Tu je končno tudi knjiga plodnega slovenskega pisatelja Pavla Zidarja „Njene oči“, v kateri bosta objavljene dve daljši noveli in sicer „Njene oči“ in „Brat in sestra“. V prvi nam razkrije zgodbo o ženski, ki je pomagala ubežnikom iz nemške vojske, pa so jo gestapovci za kazen oslepili. V drugi noveli gre za partizana, ki sta se svoje življenje žrtvovala za boljšo družbo, nato pa se morata spopasti s tehotno kratko brezobzirnostjo današnjega sveta. Avtor pripoveduje obe zgodbi s pravo pisateljsko močjo, da jima bralec brez predaha sledi do konca.

Rudolf Hribnik-Svarun pa je napisal knjigo „Opredelitev“. To je naslov kronike o boju slovenskega naroda od 1941 do 1945, kot si jo je v štirih delih zamislil avtor in je zdaj pred nami njen prvi del: Država in državi. Ker piše kroniko poklicni vojak, generalpolkovnik, revolucionar, udeleženc NOB od 1941 in narodni heroj, je razumljivo, da je v delu poudarek na osvetlitvi vojaško-političnih razmer. Pisana je tako, da bo takoj pritegnila najširši krog bralcev, ki se jim ob branju vse bolj odkriva naša najnovejša zgodovina, usoda človeka v vojni. Živo je prikazan potek spopadov z okupatorjem, težave pri organizaciji vstaje in ustanavljanju prvih partizanskih čet in bataljonov. Na novo analizira vzroke propada stare Jugoslavije in razsula njene vojske. Opredelitev za boj ali proti njemu, to je usodna dilema v tistih dneh in pravi pravi vse do konca vojne.

Valentin Tratnik pa je napisal pripoved pod naslovom „Danes jaz, jutri ti“. To je svojevrstna in zanimiva pripoved o štirinajstletnem Hribarjevem Rajku (ki so v veliki meri avtobiografski spomini avtorja) iz časa od februarja 1943 do kapitulacije Italije. Resnični dogodki, ki so se v tistem času odvijali na Primorskem in ki so po svoje vključeni v dogajanje, so bili doslej le skopo obravnavani v zgodovinskih NOB, predvsem je bilo le še malo povedano o transportih mladih partizanov, ki so jih marca 1943 poslali na Dolenjsko. Mnogi od teh fantov so iz različnih vzrokov brez vodstva in hrane tavali po gozdovih, kadar pa so se približali hišam, so padli v italijan-

ske zasede. Italijani, tedaj še v zavesti moči, so z njimi ravnali kruto kot s praviimi partizani.

Edi Šelhaus pa je napisal delo „Stotinka sreče“. Dovolj je namreč znano, da reševanje zavezniških vojakov in oficirjev na območju Jugoslavije ni bilo le naključno, pač pa so to bile dobro organizirane in sistematične akcije, ki so jih ob zelo poštenem sodelovanju prebivalstva izvajale naše partizanske enote. Avtor se je zelo vestno lotil težavne naloge in je po dolgi letih zbral veliko dokumentov, fotografij in izpovedi ljudi, ki so kakorkoli sodelovali v teh humanih, pa tudi vojaško pomembnih akcijah, saj so zavezniški še kako potrebovali dragocene kadre in visoko kvalificirane pilote. Prepričani smo, da bo delo osvojilo bralca in da bo našlo odmev tudi zunaj naših meja.

Končno sta tu še dve deli pri nas dokaj znanih avtorjev. Gre za knjigo Janeza Vipotnika „Ledina“ in knjigo Toneta Svetine „Volčiči“.

Med domačimi deli omenimo za konec še dve, ki sta bolj enciklopedijskega, oziroma leksikalnega značaja. Tu gre za „Kajuhov album“, ki se s fotografijami iz življenja in dela Karla Destovnika – Kajuha pridružuje redkim fotografskim pričevanjem o pomembnih slovenskih kulturnih delavcih. Kajuhov delež v boju za nacionalno in socialno osvoboditev, kakor tudi za pravo svobodo kulturnega in umetniškega ustvarjanja je bil tako velik, da opravičuje odločitev založnice za izdajo tovrstnega dela. Emil Cesar, urednik Kajuhovega zbranega dela (ki je prav tako izšlo pri založbi Borec), je zbral več kot 200 fotografij, ki resnično vsestransko dokumentirajo Kajuhovo življenje in delo, Kajuhov čas.

In potem je tu še „Enciklopedija druge svetovne vojne (1939–1945)“. Založba Borec je že nekaj časa pripravljala delo, ki naj bi kot enciklopedija kar najširše vsebinsko pretehtano zaobjela dogodke zadnje vojne in bi tako zapolnila vidno vrzel na našem knjižnem trgu. Odločila se je, da za osnovo vzame francosko Encyclopedie de la Guerre 1939–1945, ki kot resno delo zajema poleg vojaških pogledov tudi politične, ekonomske, kulturne, socialne itd. Delo so pregledali naši poznavalci tega obdobja ter ga izpolnili z novimi gesli, nekatera so dopolnili, saj je bila – kar je seveda razumljivo, prvotna izdaja namenjena predvsem francoskim bralcem. Enciklopedija je s temi dopolnili samo pridobila in bo tako prav gotovo dogodek za naš knjižni trg.

D. Ž.

Prebrali smo za vas

Peta knjiga Zbranih del Josipa Broza Tita obsega dela, ki so nastala v obdobju od septembra 1939 do septembra 1940, to je od začetka druge svetovne vojne do V. državne konference KPJ. Vsebuje pa 46 Titovih del in tri dokumente kot priloge.

To Titovo enoletno dejavnost je mogoče razdeliti na tri obdobja. Prvo obdobje obsega dela, ki so nastala od njegovega odhoda v Moskvo (všteviti besedila pogovorov, ki jih je imel v organih Kominterne) do konca novembra 1939, ko je iz Moskve odpotoval v domovino. Drugo obdobje obsega njegovo tri mesece in pol dolgo bivanje v Carigradu (od konca novembra 1939 do srede marca 1940), čas, ko je čakal na primerne dokumente, da bi brez ovir prišel v domovino. Tretje obdobje pa traja od marca, ko se je vrnil v domovino, in obsega njegovo dejavnost do konca septembra 1940.

V prvem obdobju se poleg uvodnega članka o delu partijskih celic izdajata dve obširnejši Titovi poročili o splošnem položaju v Jugoslaviji, o političnih razmerah in spremembah, ki so nastale v državi, zlasti po sklenitvi sporazuma Cvetković-Maček, kar je bila ena od pomembnejših prelomnic v političnem razvoju Kraljevine Jugoslavije. Govor je tudi o stanju v KPJ in o njenih bližnjih nalogah v zvezi z začetkom druge svetovne vojne.

Ko se je Tito znašel pred nalogo, da razloži poglede KPJ na novi položaj, ki je nastal z izbruhom druge svetovne vojne in zlasti po sklenitvi sporazuma o nenapadanju med sovjetsko vlado in vlado tretjega rajha, je v svojih poročilih izhajal iz tega, da naj novi dogodki in zlasti zunanje politične poteze vlade ZSSR ne bi vplivali na osnovno usmeritev komunističnih partij in na njihove naloge, ker je sporazum z nemško vlado stvar sovjetske vlade in njenega prizadevanja, da bi se vojna čimbolj odložila in oddaljila od sovjetskih meja. V teh spremenjenih, negotovih in nejasnih okoliščinah je Tito menil, da je boj proti fašizmu in vojni nevarnosti še najprej najpomembnejša naloga mednarodnega revolucionarnega gibanja. Pri tem je posebej opozarjal na pomen mladinske fronte za obrambo države in sploh prizadevanj za združevanje demokratičnih sil vse do krepitev vpliva komunistov v vojski.

Po vrnitvi v domovino sredi marca 1940 se je Tito intenzivno vključil v reševanje glavnih problemov in nalog, ki sta jih imela partija in revolucionarno demokratično gibanje. To se je pokazalo tudi v velikem številu njegovih raznovrstnih del, objavljenih v tej knjigi, saj je od srede marca 1940 do konca septembra istega leta, to je do konca obdobja, ki ga zajema peta knjiga napisal še približno 30 različnih del, med njimi proglas CK KPJ ob razkosanju Češkoslovaške in vdoru nemških čet v to državo, prvomajski proglas in razne proglase ob posameznih stavkah (tramvajskih delavcev v Zagrebu, delavcev žravnega prometa v Beogradu), ob kapitulaciji Francije ali malo pozneje ob treh obletnicah (začetku druge svetovne vojne, podpisu sporazuma Cvetković-Maček in pakta med nemško in sovjetsko vlado), razne članke za „Proleter“ in „Srp i čekić“ ter posebne informacije, oz. poročila centralnega komiteja in sekretariata CK o nekaterih pomembnejših, zlasti mednarodnih dogodkih.

Peto knjigo Titovega zbranega dela sta v slovenskem prevodu izdali ČZDO Komunist in založba Borec iz Ljubljane.

D. Ž.

Še aktivnejši kot lani

(Nadaljevanje s 6. strani)

glasno odločili, naj bi poslej te naloge opravljal eden najaktivnejših in najbolj delavnih mladincev Aleksander Miljavec, zaposlen v tovarni delovnih sredstev. Njegovo izvolitev so mladi pozdravili z burnim aplavzom.

V nadaljevanju sestanka so se dogovorili za izvedbo tekočih nalog in akcij, že prihodnji mesec pa nameravajo organizirati enodnevni seminar za predsedstva osnovnih organizacij, kjer se bodo seznanili z gospodarskim položajem v delovni organizaciji, v občini, v Jugoslaviji in v svetu.

Ob koncu sestanka pa je predsednik koordinacijskega sveta Valter Bensa podelil trem mladincem, ki zapuščajo delovno organizacijo, s svojim dosedanjim delom pa so veliko pripomogli k uspešnemu reševanju zastavljenih nalog in akcij podelil plakete in se zahvalil za njihov trud in vložen delo. Plakete so dobili: Viljem Ortar, Simon Bratuž in Janez Melink. Tudi v novi sestini jim je zaželel uspešno delo tako na delovnem mestu, kot v osnovni organizaciji ZSMS, kamor se bodo vključili.

Marko Rakušček

ČASOPISNE NOVICE

Uredništvo beograjske Ekonomske politike je priredilo okroglo mizo z razgovorom o zunanji trgovini. Srž pogovora je zajemal zapreke, zaradi katerih gospodarske organizacije ne morejo še več izvažati. Mimo okrogle mize so novinarji Ekonomske politike intervjujali tudi nekatere predstavnike najpomembnejših gospodarskih organizacij v državi, med njimi tudi Marcela Božiča, direktorja naše zunanjetrgovinske organizacije IC. Iz obširnega pogovora je redakcija Ekonomske politike izbrala naslednjo misel Marcela Božiča in jo zapisala pod njegovo sliko: „Ni važna oblika nastopanja na tujem tržišču, marveč da ljudje, ki se s tem ukvarjajo, poznajo organizacijo, za katero delajo“.

Delo in še nekateri drugi časopisi so zabeležili vest o uradnem prevzemu komisije ministrstva za zveze SSSR naše mednarodne elektronske telefonske centrale metaconta 10 C v Moskvi.

Beograjski Privredni pregled je zadnji dan starega leta objavil celostranski članek o Iskri s podatki z novinarske konference na Brdu. Članek je napisal novinar Aleksander Jovanović.

Vest, da se je Elektronska industrija Niš lotila proizvodnje trifaznih in dvotarifnih električnih števcov po licenci avstrijske firme Danubia z Dunaja, se še naprej ponavlja, zdaj v tem, zdaj v drugem jugoslovanskem časopisu.

Po 22. letih, ko so v Piranu vključili prvo Iskrino telefonsko centralo za 200 priključkov, so predstavniki Iskre in koprškega podjetja za PTT promet podpisali pogodbo o dobavi in montaži nove avtomatske elektronske telefonske centrale metaconta 10 C, kar so označili kot novo zgodovinsko prelomnico v razvoju telefonije na Koprskem. Nova telefonska centrala, ki bo veljala 80 milijonov dinarjev, bo na Koprskem omogočila dupliranje telefonskih priključkov in seveda tudi boljše pogovorne zveze.

Niška EI bo letos izdelala 80 tisoč barvnih televizorjev, 140 tisoč črnobelih televizorjev, 30 tisoč radijskih sprejemnikov brez in 30 tisoč s šasijami, 60 tisoč pralnikov in 60 tisoč malih aparatov (verjetno gospodinjstskih), pišejo sarajevske Privredne novine.

Že lani je objavilo ljubljansko Delo, da je SOZD Iskra izpolnil lanskoletni proizvodni načrt in tudi izvozil za 120 milijonov dolarjev blaga na tuje.

Tržaško Gospodarstvo je objavilo vest o prvem jugoslovanskem sončnem generatorju, ki ga je postavila Iskra na Vremščici. Serijska izdelava sončnega generatorja se bo pričela v Iskri že letos, zaključuje Gospodarstvo.

V začetku letošnjega leta bodo zbori SO Kranj posebej razpravljali o elementih srednjoročnega razvoja treh največjih delovnih organizacij in sicer Iskre, Save in Tekstilindusa. Gre za novo prakso, prek katere želi kranjska občina uresničiti nekatere stare načrte in se lotiti reševanja problemov s skupnimi močmi. Izbor organizacij temelji na dejstvu, da je 51 % delavcev Kranja zaposlenih v teh treh organizacijah.

Trgovinska menjava med Jugoslavijo in Francijo se slabo razvija. V desetih mesecih lanskega leta smo izvozili v Francijo za 142 milijonov dolarjev blaga, hkrati pa uvozili za 554 milijonov dolarjev. Izvozili smo le za 45 milijonov dolarjev več kot predlanskim, uvozili pa za 149 milijonov dolarjev več kot v istem obdobju predlanskega leta. Ekonomska politika meni, da jugoslovanska podjetja slabo izvažajo v Francijo zaradi visokih cen nekaterih izdelkov, neustrezne kvalitete izdelkov, nezadostnega poznavanja francoskega tržišča in slabe propagande.

Delavec Mile Milošević v kranjski Iskri velja za perspektivni kader — piše zagrebški Vjesnik. Sedaj se ta 20-letni Mile šola v politični šoli v Kranju in kaže, da bo po tem odšel še na podobno šolo v Ljubljano. „Naš sistem vsakomur omogoča, da se opredeli in dela tisto, kar ga veseli, kar mu leži. Že zgodaj mi je oče obrazložil bistvo našega družbenega sistema in, da se velja boriti za njegov razvoj. Tako tudi jaz vidim svoj del fronte v tem boju“, je rekel mladi delavec in sekretar koordinacijskega sveta ZMS v SOZD Iskra.

„Vse smo storili in preizkusili, toda spoznali smo, da ni čarobne palice, s katero bi kolektiv — ne glede koliko naporov vlagamo — stopil na pot k stabilnejši proizvodnji brez ekonomskih meril. To je izkušnja EI, zato le-ta ob novem letu kategorično zahteva, da se sprejmejo takšna ekonomska merila, ki se ne bodo menjala vsaj leto dni. Na temelju teh bo možna usmeritev za več let vnaprej ali, da vsaj letošnji načrt ne bo meglen okvir ali celo mrtva beseda na papirju.“ Izjava generalnega direktorja EI Niš Dragana Milojkovića v Politiki.

Skupen izvoz v 11 mesecih lanskega leta je v primerjavi z istim obdobjem predlanskega leta večji za 16 %, uvoz pa kar za 30 %. Skupno je naša država izvozila blaga v vrednosti 105,4 milijarde dinarjev, s čimer je pokrila 49,8 % uvoza. Zunanjetrgovinski deficit se je tako povečal za 34,7 milijarde in znaša tako na začetku decembra 106 milijard dinarjev.

Približno 65 % skupne vrednosti uvoza sestavlja reprodukcijski material. Le-tega smo uvozili kar za 33 % več kot predlanskim in sicer skupaj v vrednosti 137 milijard dinarjev.

Izvoz industrijskih izdelkov se je v tem obdobju povečal za 16 % od tega največ električnih strojev in aparatov, oz. skupno za 9,4 milijarde dinarjev.

Najbolj se je povečal izvoz v razvite države in sicer za 25 %, hkrati pa smo od tam tudi za 34 % več uvozili. Izvoz v dežele v razvoju se še naprej zmanjšuje, uvoz pa večja (zaradi nabav nafte).

Zbral in uredil Marjan Kralj

ISKRA — Industrija za avtomatiko
Ljubljana, n.sub.o.
TOZD Avtomatske naprave Ljubljana,
Stegne 13, n.sub.o.

objavlja potrebe po delavcih za opravljanje naslednjih prostih del in nalog:

1. VODJA ODDELKA MONTAŽE NAPRAV

v proizvodnem sektorju

Pogoji:
Inženir elektrotehnike in 4 leta delovnih izkušenj pri delih v proizvodnji ali v pripravi proizvodnje, uspešno opravljen test sposobnosti. Poskusno delo bo trajalo 90 dni.

2. MEHANSKI KONTROLOR

v sektorju tehnične kontrole kvalitete

Pogoji:
Strojni tehnik in 3 leta delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih. Poskusno delo bo trajalo 90 dni.

3. OPERATER MDS

v računovodskem sektorju

Pogoji:
Končana osnovna šola in opravljen tečaj za operaterja MDS ter 2 leti delovnih izkušenj pri enakih delih. Poskusno delo bo trajalo 60 dni.

4. SERVISNI TEHNIK

servisiranje elektroopreme v oddelku specialnih naprav elektroopreme

Pogoji:
Elektrotehnik in 3 leta delovnih izkušenj.
Veseli do terenskega dela. Poskusno delo bo trajalo 90 dni.

5. UMÉRJEVALEC I

v merilnici oddelka montaže naprav

Pogoji:
Elektrotehnik in 4 leta delovnih izkušenj pri delih umerjenja električnih naprav. Poskusno delo bo trajalo 90 dni.

6. UMERJEVALEC II

v merilnici oddelka montaže naprav

Pogoji:
Elektrotehnik in 2 leti delovnih izkušenj pri delih umerjenja električnih naprav. Poskusno delo bo trajalo 90 dni.

7. PRIUČEN DELAVEC

v oddelku proizvodnje delov

Pogoji:
Končana osnovna šola in 6 mesecev delovnih izkušenj pri delih v proizvodnji. Poskusno delo bo trajalo 60 dni.

Delo se združuje za nedoločen čas s celim delovnim časom. Interesente vabimo, da vložijo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v kadrovsko splošni sektor, TOZD, SVN, Ljubljana, Stegne 13 v 15 dneh od dneva objave.

Vse, ki se boste prijavi, bomo o izbiri obvestili na: ozneje v 15 dneh po sprejetju sklepa o izbiri.

Bogdan Norčič uspešen v Sapporu

Po solidnih uvrstitvah na štirih tekmah letošnje novoletne skakalne turnee je Iskraš Bogdan Norčič nastopil, skupno z ostalimi jugoslovanskimi reprezentanti na dveh skakalnih tekmah v Sapporu na Japonskem. Glede na dobro pripravljenost in odlično formo tega najboljšega jugoslovanskega smučarskega skakalca, je bilo pričakovati, da se bo tudi to pot dobro odrezal.

In se tudi je! V prvi tekmi na veliki olimpijski skakalnici v Sapporu je Bogdan Norčič med 98 tekmovalci iz 7 držav Evrope, Amerike in Japonske zasedel odlično 2. mesto za domačinom Jagijem. V prvi seriji je Bogdan dosegel največjo daljavo 113 metrov, dobil pa je tudi solidne sodniške ocene za slog. Pri skoku v drugi seriji je dosegel le 99 metrov, kljub temu pa je zasedel drugo mesto.

Druga tekma v Sapporu je minila v veliko težjih vremenskih pogojih, saj je med tekmo močno snežilo. Najbolje se je v teh pogojih med vsemi gosti znašel Bogdan Norčič, ki se je to pot s skokoma 102,5 in 107 metrov uvrstil na tretje mesto za domačinoma Akimoto in Jagijem in pred Avstrijecem Arminom Koglerjem.

Tudi v dosedanjem skupnem seštevku točk v svetovnem pokalu za smučarske skoke je Bogdan dobro uvrščen. Po novoletni in turneji na Japonskem s 46 točkami zaseda odlično 4. mesto za Avstrijecem Groyerjem (48 točk).

Bogdanu Norčiču tudi v nadaljnjih letošnjih skakalnih tekmah želimo kar najboljše uvrstitve, zlasti pa uspešen nastop na olimpijskih preizkušnjah v Lake Placidu!

—C—

ŠPORTNE VESTI IZ ŠC ISKRA

ŠAHOVSKI TURNIR „ISKRE“:

25. novembra 1979 je bil šahovski turnir Iskre v počastitev dneva republike. Sodelovala je tudi ekipa ŠSD ŠC Iskra v naslednji postavi. Igor Bidovec, Brane Criček, Janez Rogelj in Zvone Mihev. V svoji skupini so osvojili 9. mesto. Za nagrado so dobili značko in zastavico Iskre.

KOŠARKARSKO PRVENSTVO GORENJSKE:

27. novembra 1979 je bilo košarkarsko prvenstvo srednjih šol Gorenjske na Tekstilnem in obutvenem centru v Kranju. Ekipa ŠC Iskra je s štirimi zmagami nad ekipami Gimnazije Škofja Loka, ŽIC Jesenice, TOC Kranj in ekipo Gimnazije Kranj v finalu osvojila prvo mesto in s tem prehodni pokal.

ODBOJKARSKI TURNIR:

V torek, 18. decembra 1979, je bil na Tehniškem tekstilnem obutvenem centru v Kranju odbojkarški turnir. ŠSD ŠC Iskra je zastopala šolska reprezentanca, ki je osvojila tretje mesto za ekipo kranjske Gimnazije in ekipo JNA.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega dragega moža
FRANCA HROVATA

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem TOZD Stikala za izraze sožalja, denarno pomoč ter spremstvo na njegovi zadnji poti

žalujoča žena Milena s sinom
Janezom,

ZAHVALA

Ob boleči izgubi najine drage mame

ALBINE PIČMAN

se iskreno zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam iz TOZD TEA — obdelovalnica in TOZD TEL z Blejske Dobrave za izraze sožalja, podarjena venca in spremstvo na njeni zadnji poti ter denarno pomoč

žalujoči sin Alojz Pičman in
hčerka Anica Dejak.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi najine drage mame

ALBINE PIČMAN

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrija za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana.
— V. d. glavni urednik Otmar Zorn, odgovorni urednik: Dušan Željeznov, tehnični urednik: Janko Colnar
Novinar — komentator Mara Ovsenik — Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Elektromehanika), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Franc Kotar (IEZE), Marko Rakušček (Avtoelektrika), Boris Čerin (DO Elektrozeve) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov: Ljubljana, Prešernova 27, telefon: 24-905, int. 48 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.
Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

PISMO IZ JLA

TOVARIS UREDNIK!

Tebe in tvoje sodelavce lepo pozdravljam in želim uredništvu glasila Iskra še naprej tako uspešno delovanje. Zaposlen sem v Iskri TOZD Mehanizmi v Lipnici (v TPP), trenutno služim vojaški rok v kasarni v Bovcu.

Odkar sem zaposlen v Iskri (4. 9. 1973) sem redno prebiral glasilo Iskra in moja velika želja je, da bi ga lahko prebiral tudi med služenjem vojaškega roka. Tako bom v še tesnejšem stiku s svojo delovno

organizacijo, zato te prosim, da bi mi ga pošiljal.

Danilo Dornik
V.P. 1098/20 — C
65230 BOVEČ

Dragi Danilo!

Hvala za prijazno pismo. Tvojo željo bomo izpolnili. Želimo ti veliko uspehov, da boš dober vojak. Pozdravi vse Iskraše, ki s tabo služijo vojaški rok. Srečno 1980! In oglašaj se še kdaj.

A. Boc

RAZPIS

III. tradicionalnega veleslaloma DO ISKRE IEZE, ki bo v soboto, dne 9. februarja 1980 ob 10. na Krvavcu.

1.) KATEGORIJE

Udeleženci bodo tekmovali v različnih starostnih razredih, svojo udeležbo pa morajo prijaviti najkasneje do 10. januarja 1980.

MOŠKI:

Tekmovalni razred A — do 25 let (roj. 1955 in mlajši)
Tekmovalni razred B — od 25 do 30 let (roj. 1950 do 1954)
Tekmovalni razred C — od 30 do 35 let (roj. 1945 do 1949)
Tekmovalni razred D — od 35 do 40 let (roj. 1940 do 1944)
Tekmovalni razred E — od 40 do 45 let (roj. 1935 do 1939)
Tekmovalni razred F — nad 45 let (roj. 1934 in starejši)

ŽENSKE:

Tekmovalni razred A — do 30 let (roj. 1950 in mlajše)
Tekmovalni razred B — nad 30 let (roj. 1949 in starejše).

2. Rezultati tekmovalcev se ocenjujejo ekipno in posamezno. Za ekipno uvrstitev se štejejo najboljši časi po enega tekmovalca iz vseh moških in ženskih razredov. Pri nepopolnih ekipah se za razrede, v katerih ekipa nima tekmovalca za izračun vzame zadnji čas v razredu s pribitkom treh minut. V posamezni konkurenci bo prvih šest tekmovalcev v vsakem razredu zastopalo DO na 18. zimsko-športnih igrah SOZD ISKRA.

3. Tekmovanja se lahko udeležijo samo člani DO IEZE. Prijava mora biti potrjena od kadrovske službe in sindikata in mora vsebovati: ime in priimek, rojstne podatke in razred v katerem bo tekmoval. Na prijavi mora biti vrstni red prijavljenih tekmovalcev po posameznih razredih, rangiran po jakosti tekmovalcev zaradi določanja športnih števk. Vsak tekmovalec mora imeti na cilju dokument s sliko zaradi identifikacije: pri možnih pritožbah. Prijave sprejema komisija za šport in rekreacijo ISKRA FERITI, 61000 Ljubljana, Stegne 19. Podrobnejše informacije lahko dobite po telefonu (061) — 557—593 (Slavko Belič).

4. Tekmovalci tekmujejo na lastno odgovornost. Pritožbe bo reševala komisija, sestavljena iz referentov za šport posameznih TOZD. Če se ugotovi, da posamezni tekmovalec ni član DO IEZE ali da ni tekmoval v svojem starostnem razredu, se diskvalificira cela ekipa. Štartnino v znesku 60 din za tekmovalca nakažite na ŽR OOS ISKRE TOZD FERITI Ljubljana (50104—678—82586).

Organizator si pridržuje pravico spremeniti kraj in čas tekmovalja, če bodo to zahtevale okoliščine.

Vse referente za šport in rekreacijo vabimo, da se udeležijo žrebanja štartnih števk, ki bo dne 21. 1. 1980 v TOZD FERITI ob 8.

RAZPIS ZA SINDIKALNO PRVENSTVO V VELESLOMOM DO — ISKRA ŠIROKA POTROŠNJA

Razpis tekmovalja za naslednje razrede:

Ženske:

„C“ nad 40 let (roj. 1939. leta in naprej)
„B“ 30 do 40 let (roj. 1940 — 1949. leta)
„A“ do 30 let (roj. 1950. leta in kasneje)

Moški:

„F“ nad 45 let (roj. 1934. leta in prej)
„E“ 40 — 45 let (roj. 1935 — 1944. leta)
„D“ 35 — 40 let (roj. 1940 — 1944. leta)
„C“ 30 — 35 let (roj. 1945 — 1949. leta)
„B“ 25 — 30 let (roj. 1950 — 1954. leta)
„A“ do 25 let (roj. 1955. leta in kasneje)

Datum, kraj in čas tekmovalja:

3. 2. 1980 na Starem vrhu, na smučišču ob vlečnici Kopa ob 10.

Razredi C, B, A — ženske in F, E, D — moški tekmujejo na krajši progi.

Prijave potrjene od kadrovske-socialne službe pošljite do 23/1—1980 na naslov:

Janez Šilar
ISKRA TGA
Reteče 4
64220 Škofja Loka

Žrebanje štartnih števk bo 30. 1. 1980 v Škofji Loki.

O morebitni spremembi kraja in časa tekmovalja boste naknadno obveščeni.

RTV LJUBLJANA NAS JE NAPROSILA ZA OBJAVO NASLEDNJE NOTICE:

Letos drugič organiziramo akcijo Brazde vzdržljivosti RTV za pridobitev rekreativskih lovorik Kaveljc in Korenina. Akcija traja vse leto in spodbuja k redni vadbi v več športnih, za rekreacijo primernih vrsteh. Gre za naslednje športne vrste:

smučarski tek: moški 40 in ženske 20 km (norma: čas prvega plus 70 %),
tek: moški 25 km, ženske 8 km (norma: čas prvega plus 100 %),
kolesarjenje: moški 150 km ali 100 km (norma: 25 oz. 2020 km/h), ženske 75 km (norma 18 km/h),
plavanje: moški in ženske 2 km (norma: prvi kilometer v najmanj 30 minutah in oba prej kot v 70 minutah),
planinarjenje: pet vrhov visokih najmanj 2000 metrov na poljubnih turah, lahko tudi po več v eni.

Pogoj za sodelovanje je, da bo kandidat v letu 1980 star vsaj 30 let in kandidatka vsaj 25.

Vsi prijavljenci morajo prijavnico poslati na naslov: Mito Trefalt, Dvorje 88, 64207 Cerklje na Gorenjskem in priložiti 50,00 dinarjev za napotke pri izbiri opreme in treningu v posameznih panogah, spisek prireditelj na katerih je mogoče izpolniti normo (veljajo domače in tuje), knjižico „Brazde vzdržljivosti“ in kartončke za obveščanje o opravljenih nalogah.

Informacije bodo prijavitelci prejeli takoj po poslani prijavi. Naj ob koncu povem še to, da je lani opravilo naloge 174 kandidatov, ki se v veliki večini prijavljajo tudi letos in, da je letos prijavljenih že 230 novih kandidatov.

Akcija poteka v skladu s sodelovanjem ZTKO ter strokovnega sveta za rekreacijo in več strokovnjakov za posamezne športne vrste pri strokovnih zvezah in Visoki šoli za TK v Ljubljani.

„Brazde vzdržljivosti RTV“

Za lovoriki KAVELJC IN KORENINA

PRIJAVNICA

Ime	Priimek
Naslov s pošto številko	
Rojstni datum	Poklic
Teža	Višina
Zaposlen pri	
Telefon doma	Telefon v službi